

GAZETA LITERARA

Anul VIII nr. 28 (382)
joi 6 iulie 1961

ORGAN SAPTAMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R.P.R.

8 pagini 50 bani

O nouă manifestare a prieteniei romino-sovietice

CONSFĂTURI DESPRE POEZIE

Poezie și actualitate Probleme actuale ale liricii sovietice

— Referat prezentat de tovarășul Mihai Beniuc, prim-secretar al Uniunii Scriitorilor din R.P.R. —

— Referat prezentat de tovarășul Alexandr Dementiev, conducătorul delegației de scriitori sovietici —

Bilant și perspectivă

Bilant însușitor, dând întregului nostru popor un îndrăgitor sentiment de satisfacție și de mândrie, Raportul tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej prezentat la plenara Comitetului Central din 30 iunie și 1 iulie, constituie în același timp un program vast de dezvoltare a agriculturii, perspectivă amplă a felului cum se va desfășura viața noastră a tuturor într-un viitor care începe să fie alt de apropiat încât înseamnă prezentul nostru concret și imediat.

Document fundamental consemnând întărirea economiei naționale și permanența creșterii a nivelului de trai al poporului, raportul primului secretar al partidului mobilizează pe fiecare om al muncii, stăruiește noi elanuri în bătaia pentru realizarea planului de șase ani. Cifrele raportului sînt prin ele înșile îndemnuri și o continuă invitație la stimularea rezervei de talent și de hărnicie. În anul 1960, a arătat tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, planul a fost îndeplinit și depășit, iar primele cinci luni ale anului în curs prezintă un bilanț excelent. În termeni tehnici realitatea se consemnează la procent: producția industrială a crescut față de perioada corespunzătoare a anului trecut cu șaptesprezece la sută. Cifra are însă și un echivalent: al altor energii morale pe care un asemenea spor îl implică, al altor elanuri creatoare, al unor multiple inițiative sfîrșite, întrecere purtată cum numai o societate întregă poate isca. Aceleași biruințe se înscriu pe frontul construcției la saie. Nu este deloc simplu să enunțăm și să rezumăm rezultatele obținute, dar nu putem să nu consemnăm câteva concluzii subliniate de raport ca tot atîtea victorii: sectorul socialist s-a consolidat, nivelul tehnic al agriculturii crește necontenit, nivelul material și cultural al țării noastre cunoaște o curbă constant ascendentă, înscrisă în statistici și în obrajii oamenilor. Un călător străin, înarmat cu un aparat fotografic ne-a reprezentat înaintea ultimului război mondial într-un colidiant francez prin cîteva fotografii: o bală palidică, pînțele umflă de apă al unor copii famelici și un chip de pelagros menit să strînească nobile compătimiri. Un obiectiv fotografic, realmente obiectiv, va surprinde astăzi o altă realitate izvoită dintr-o structură revoluționară, exprimată din nou în procent: la începutul lunii iunie a anului acesta 85,3 la sută din suprafața arabilă a țării aparține agriculturii socialiste. Procentul certifica și sentimentul: al încrederei depășite a maselor țărănești în politica partidului, adesea devotată ce face posibilă realizarea, chiar mai devreme, a sarcinilor trasate de Congres cu privire la încheierea procesului de colectivizare a agriculturii în țara noastră, act de o deosebită însemnătate istorică.

„Încheierea colectivizării agriculturii, se arată în Raportul tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, va schimba întreaga viață a satului, modul de organizare a agriculturii, va determina un puternic avînt al forțelor de producție la saie, creșterea producției agricole, continua îmbunătățire a nivelului de trai al oamenilor muncii, întărirea economiei socialiste, va ridica pe o treaptă superioară alianța dintre clasa muncitoare și țărăniile. Acesta va fi un eveniment de însemnătate hotărîtoare pentru desăvîrșirea construcției socialiste în țara noastră.”

Perspectiva deschisă de raport se vedește pe drept cuvînt vastă și

Aurel BARANGA

(Continuare în pag. 5)

Poezia noastră din ultimii 10-15 ani (propriu-zis de la Eliberare) se caracterizează prin poziția comună a poezilor față de realitate. Aceasta este nouă indiscutabil cîștigat, devenit bun colectiv al frontului poeziei, de la generațiile mai vechi, în frunte cu Tudor Arghezi, răzbatînd din regimul exploatare și înrobirii omului, pînă la cel ce debutează în paginile revistei „Luceafărul”, bunăoară.

Luarea de poziție este rezultatul nemijlocit al îndrumării de partid. Îndrumarea i-a ajutat pe poezii să-și orienteze creația spre realitate, spre actualizarea a tot ceea ce este important în trecut și mai ales spre temele de actualitate. Aceasta presupune pregătire ideologică marxist-leninistă; presupune continua imbogașire a realismului socialist ca drum ce duce la creații artistice specifice timpului nostru; presupune, în afară de cunoașterea propriilor căi ale poeziei populare și poeziei de lăuntru, împreună cu propriile noastre tradiții revoluționare în literatură, cunoașterea succeselor pe care le-a determinat în toate domeniile vieții, inclusiv în literatură, Marea Revoluție din Octombrie 1917.

Dar hotărîtoare pentru înnoirea poeziei noastre a fost transformarea socialistă a mediului ambiant, sub îndrumarea partidului, și de zi, în fiecare sector al vieții, cu omul muncii în centru, el însuși schimbîndu-se necontenit, conștient de puterea sa eliberată în ansamblul forțelor sociale și de înalțarea eforturilor sale, menite să-i asigure și prezentul și viitorul. În această neîntreruptă dinamică revoluționară, cu mișcări prevăzute, cu obiective determinate, planificate, cu rapida înnoire și împingătoare a peisajului fizic al țării și psihic al omului, pe coordonate naționale și internaționale de o grandioasă istorică unică, dar și de primordii ce se cer prevenite prin lupta unită și puternică fără seamăn a familiei populare socialiste în frunte cu țara lui Lenin, poezii se vede pus în situația unei strădării continue și sporite de a găsi întruchipare artistică, ogîndire adecvată pentru o lume cum n-a mai fost vreodată și pentru un om ce renaște încrezător în sine și în lumea ce se clădește. Aceasta o vede nu numai poezii de la noi, fie tînăr sau bătrîn, ci și scriitorul din Apus, care nu e total imbecil de a înțelege disomponse ale mașinării ideologice burgheze scrișînd din toate articulațiile. Bătrînul François Mauriac, catolic practicant, urît însă de moarte de mercenarii reacțiunii, spunea, nu de mult, într-un articol dintr-o gazetă literară care nici ea nu se laudă a fi de stînga: „Acelora care asigură că stînga nu există, că conceptul de stînga nu corespunde cu nimic real, trebuie să li se aducă aminte că oamenii de stînga se recunosc după aceasta: ei se adună în jurul credinței în om, și că această credință stă la temelul înțelepciunii politice.”

Da, noi avem această credință pasională în om, bazată pe știință și pe fapte, credința în omul eliberat de servitutea capitalismului, în omul creator al tuturor bunurilor vieții, de care el trebuie să se bucure pe deplin. În aceasta constă omenia literaturii noastre, capacitatea ei de pătrundere în inimă maselor, contră

dezumanizării caracteristice literaturii decadente burgheze, care tînde să scrie raze de acțiune a opereii literare, prin ruperea scriitorului de popor și de ideile și de realitățile mari ale timpului.

Poezii noastre, angajate în coordonatele timpului său, trăiește într-o sferă mai largă decît dimensiunile reduse ale individualității, decît orice îngustimi ale individualismului său, iar razele luminoase emanate din opera sa, străbătută de simfămițele majore ale omului contemporan și de ideile și idealurile mari ale umanității, sînt incensurabile mai lungi decît umbra sa. Ele se proiectează spațial în arena internațională, iar temporal în epocă viitor. Prin această actualitate, de vîne poezie, iar poezii devine actual. Nici nu ne putem încipui un poet mare în afara actualității, fie deasupra, fie dedesubt ori alături, ci numai în mijlocul ei, Homer, Horatiu, Dante, Villon, Goethe, Pușkin, nu pot fi înțeleși altfel decît ca expresie majoră, în termenii poeziei, a lumii în care au trăit și pe care au imortalizat-o la modul artei.

Tocmai la o asemenea atitudine a scriitorului față de lumea înconjurătoare, într-un cuvînt față de actualitate, se referă raportul prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Congresul al III-lea al P.M.R. atunci cînd arată că pentru țărirea unor opere „la nivelul înaltei exigențe artistice și ideologice ale partidului și poporului se cere, îndeosebi, cunoașterea aprofundată a realităților, studierea lor îndelungată, contactul viu, permanent al artistului cu oamenii muncii — viitorii eroi ai operelor sale.”

Dar poziția poezului, luată în sine, nu constituie încă un fenomen poetic, cu atît mai mult cu cît pe aceeași poziție se găsește nu numai alți poezii ci, cum este cazul la noi, masele populare însuflețite de partid în construirea și desăvîrșirea socialismului. Numai cînd poezii liric și proiectează pe pînza de mîșare, aduce cu aur de nouă personalitate, simfîzînd năzuințe, visuri și elanuri ce-l depășește (cîci nu există o coincidență și o acoperire desăvîrșită între personalitatea poezului ca alare și persoană sa psihic-fizică); numai cînd poezii este conștient de rolul său în viața omului și în experiența sa multiplică cu oamenii, putem vorbi de poezii cu conținut real, în formă grăitoare, poziția rămînd înscrisă în operă ca marca fabricii pe produsele de înaltă calitate. În împărțirea poeziei în lirică și epică este, însă, destul de arbitrar, destulă birocrație didactică. Sterea de agrecție în artă ajunge mai rar la cea a apei, ordă ocazională de ghețuri eterne, alăturate uriaș diuvii în revărsare, iar alăturate vîlmășaguri de nouă încercări cu furia, stăruințele poeziei, cu imagini pline de sensuri, cu melodiozitatea izvoarelor cercetate de lună, sînt mai amestecate. Romanul în versuri „Evghenii Oneghin” e o suită de minunate sonete lămbice pe urzeala unor episoade de romanț: Malakovski nu-i mai el însuși cînd vorbește despre aventura sa cu soarele decît atunci cînd înălțasează pe turnătorul Ivan Kostrev bucurîndu-se de noua sa locuință: „Eminescu a la fel de liric în „O, mamă, dulce mamă...” ca și în zugrăvirea fetei din „Călin”, după prima ei noapete petrecută în tovară

de călătorie în ultimul său poem a criticat destul de aspru asemenea opere în serie.

Intr-un roman cuprînsese toate: Metode noi de zidărit, Adjunctul cu inapoiate, Și vechi deprinderi, negreșit.

Un președinte care crește, Stăpîn pe gîndurile lui; Nici moșul hitru nu lipsește, Pe drumul comunismului.

Pe urmele El și Ea, se arată, Frumătăii fabricii devin. Motorul nu în funcțiune Și treburile merg din plin.

Ca o consecință a înnoirii conținutului au început să apară, după cum spuneam, și forme artistice cu totul noi. De pildă, din punct de vedere al clasificărilor încetățenite în domeniul genurilor literare, nu prea e clar unde ar trebui să fie încadrate asemenea opere, ca de pildă „Din depărtare în depărtare” a lui Tvardovski sau „Stele de zi” de Olga Bergolt.

„Ce este „Din depărtare în depărtare”? Este un poem? Nu știu. Ce este „Stele de zi”? O povestire? Nu știu. De altfel scriitorii înșiși se feresc să facă o asemenea precizare. Tvardovski s-a ferit să denumească lucrarea sa poem. Nu știu cum să le clasific, dar sînt niste lucrări literare foarte bune și mai ales deosebit de originale.

De asemenea, unor lucrări cum sînt „Cartea ghețurilor” de Smuul sau „O picătură de rouă” și „Căruțele provinciale” de Solouhin — din punctul de vedere al împărți-

rii tradiționale nu li se pot găsi încadrări potrivite. Poate că are loc un anumit proces de contopire a liricii cu epica în literatură, poate că are loc un proces de încadrare mai organică a elementului filozofic în creația literară. Ceea ce mi se pare esențial este că scriitorii găsesc niste rezolvări artistice foarte îndrăznețe și foarte bune, care bucură mai ales prin nouitatea și adîncimea lor. Cînd un scriitor talentat are ce spune, el găsește totdeauna și cum trebuie să spună. Fără îndoială nu fără greutate, nu fără căutări cîteodată chinătoare, dar un scriitor talentat totdeauna găsește modalitatea de expresie potrivită. Conținutul opereii întotdeauna se varsă pînă la urmă în forma sa.

Vorbind despre anumite procese esențiale care au loc în literatură sovietică, vreau să atrag atenția dvs. asupra a încă două împrejurări. În primul rînd, are loc o dezvoltare ascendentă, foarte puternică, furtunoasă, nu numai a literaturii ruse, dar și a tuturor literaturilor surori de pe cuprînsul Uniunii Sovietice. Acest lucru îl dovedește și numele scriitorilor care au fost nu de mult alături cu Premiul Lenin. În rîndurile lor se numără, în afară de scriitorii ruși, și scriitorii aparținîndi altor naționalități, cum ar fi ucrainenul Maxim Riiski și estonianul Smuul, tadjikul Mirzo Tursun-Zade, tătarul Musa Djalil, precum și mult regretatul prozator kazah Muhtar Auevov, plecat altă de năpraznic dintre noi.

Vreau să arăt pe ce se întemeiază cuvintele mele. De exemplu, Kazahstanul, înainte de revoluție, a fost un tînut aproape în întregime analfabet, un tînut de nomazi. În vechiul Kazahstan nu exista nici un fel de proză artistică, existau numai începuturile de poezie, care aproape că nu se desprinseseră încă din pulpină folclorică. Astăzi literatura kazahstană numără scriitori recunoscuți în întreaga Uniune Sovietică. Muhtar Auevov nu este singurul prozator kazah pe care îl cunoașteream aproape fiecare cititor sovietic. Opera unor scriitori ca Sabit Mukhanov, Mustasin Mustarepov se bucură astăzi de o largă răspîndire printre cititorii Uniunii Sovietice.

O a doua împrejurare caracteristică etapei în care se găsește în prezent literatura sovietică, este puternica creștere a literaturii „locale”, care se creează în regiunile și tînuturile din cele mai îndepărtate colțuri ale Uniunii Sovietice. În susținerea celor spuse am să evoc o călătorie pe care am făcut-o nu de mult în Extremul Orient. Am fost în orașul Habarovsk. Acolo cunoaște și lucrează una din poezile cele mai talentate, după părerea mea, a generației tînere — Rimma Kazakova. Intru-în alt orăș, la Blagovescensk locuiește și lucrează încă un poet tînăr pe care îl consider printre cei mai interesanți — Zavalniuk; într-un al treilea orăș și mai îndepărtat, Magadan, locuiește Vladimir Sergeev, căruia i-a apărut recent o carte deosebit de valoroasă. Din faptele enumerate se poate presupune că viitorul literaturii va fi decis nu numai de poezii capitale, ci și de acei poezii care lucrează astăzi în orașe îndepărtate ale Uniunii Sovietice.

În sprîjînul afirmației referitoare la creșterea literaturii sovietice pe plan local aduc și următorii fapți: Astăzi apar în multe orășe mari reviste literare junare de prestigiu, cum ar fi revistele „Ural” la Sverdlovsk, „Don” la Rostov, „Avînt” la Voronej, „Extremul Orient” la Habarovsk.

Tot ce am spus privitor la literatură în general, este valabil în mod special și pentru poezie, lucru firesc pentru că în frontul viu al literaturii este foarte greu să izolezi numai poezia sau numai proza. Și poezia sovietică se găsește în avînt, lucrul acesta este pentru mine foarte clar,

(Continuare în pag. 3)

Tăierea oșelului la cald

Foto: At. GARTOIAN

Convorbiri prietenești

Schimburile culturale dintre Uniunea Sovietică și Republica Populară Romînă au trecut de mult dincolo de stadiul unei cunoașteri și informări reciproce, spre o colaborare efectivă și eficientă, tovarăzească.

Un asemenea caracter l-au avut în cadrul convenției culturale dintre Uniunea scriitorilor sovietici și Uniunea scriitorilor din R.P.R. lucrările care s-au desfășurat timp de trei zile, la București, la Casa Scriitorilor, pe tema „Poezia și contemporaneitatea”. — Lucrări la care a participat o delegație de scriitori sovietici, laolaltă cu poezii din țara noastră.

Vorbind despre anumite procese esențiale care au loc în literatură sovietică, vreau să atrag atenția dvs. asupra a încă două împrejurări. În primul rînd, are loc o dezvoltare ascendentă, foarte puternică, furtunoasă, nu numai a literaturii ruse, dar și a tuturor literaturilor surori de pe cuprînsul Uniunii Sovietice. Acest lucru îl dovedește și numele scriitorilor care au fost nu de mult alături cu Premiul Lenin. În rîndurile lor se numără, în afară de scriitorii ruși, și scriitorii aparținîndi altor naționalități, cum ar fi ucrainenul Maxim Riiski și estonianul Smuul, tadjikul Mirzo Tursun-Zade, tătarul Musa Djalil, precum și mult regretatul prozator kazah Muhtar Auevov, plecat altă de năpraznic dintre noi.

Vreau să arăt pe ce se întemeiază cuvintele mele. De exemplu, Kazahstanul, înainte de revoluție, a fost un tînut aproape în întregime analfabet, un tînut de nomazi. În vechiul Kazahstan nu exista nici un fel de proză artistică, existau numai începuturile de poezie, care aproape că nu se desprinseseră încă din pulpină folclorică. Astăzi literatura kazahstană numără scriitori recunoscuți în întreaga Uniune Sovietică. Muhtar Auevov nu este singurul prozator kazah pe care îl cunoașteream aproape fiecare cititor sovietic. Opera unor scriitori ca Sabit Mukhanov, Mustasin Mustarepov se bucură astăzi de o largă răspîndire printre cititorii Uniunii Sovietice.

O a doua împrejurare caracteristică etapei în care se găsește în prezent literatura sovietică, este puternica creștere a literaturii „locale”, care se creează în regiunile și tînuturile din cele mai îndepărtate colțuri ale Uniunii Sovietice. În susținerea celor spuse am să evoc o călătorie pe care am făcut-o nu de mult în Extremul Orient. Am fost în orașul Habarovsk. Acolo cunoaște și lucrează una din poezile cele mai talentate, după părerea mea, a generației tînere — Rimma Kazakova. Intru-în alt orăș, la Blagovescensk locuiește și lucrează încă un poet tînăr pe care îl consider printre cei mai interesanți — Zavalniuk; într-un al treilea orăș și mai îndepărtat, Magadan, locuiește Vladimir Sergeev, căruia i-a apărut recent o carte deosebit de valoroasă. Din faptele enumerate se poate presupune că viitorul literaturii va fi decis nu numai de poezii capitale, ci și de acei poezii care lucrează astăzi în orașe îndepărtate ale Uniunii Sovietice.

În sprîjînul afirmației referitoare la creșterea literaturii sovietice pe plan local aduc și următorii fapți: Astăzi apar în multe orășe mari reviste literare junare de prestigiu, cum ar fi revistele „Ural” la Sverdlovsk, „Don” la Rostov, „Avînt” la Voronej, „Extremul Orient” la Habarovsk.

Tot ce am spus privitor la literatură în general, este valabil în mod special și pentru poezie, lucru firesc pentru că în frontul viu al literaturii este foarte greu să izolezi numai poezia sau numai proza. Și poezia sovietică se găsește în avînt, lucrul acesta este pentru mine foarte clar,

În sprîjînul afirmației referitoare la creșterea literaturii sovietice pe plan local aduc și următorii fapți: Astăzi apar în multe orășe mari reviste literare junare de prestigiu, cum ar fi revistele „Ural” la Sverdlovsk, „Don” la Rostov, „Avînt” la Voronej, „Extremul Orient” la Habarovsk.

Tot ce am spus privitor la literatură în general, este valabil în mod special și pentru poezie, lucru firesc pentru că în frontul viu al literaturii este foarte greu să izolezi numai poezia sau numai proza. Și poezia sovietică se găsește în avînt, lucrul acesta este pentru mine foarte clar,

Tot ce am spus privitor la literatură în general, este valabil în mod special și pentru poezie, lucru firesc pentru că în frontul viu al literaturii este foarte greu să izolezi numai poezia sau numai proza. Și poezia sovietică se găsește în avînt, lucrul acesta este pentru mine foarte clar,

Tot ce am spus privitor la literatură în general, este valabil în mod special și pentru poezie, lucru firesc pentru că în frontul viu al literaturii este foarte greu să izolezi numai poezia sau numai proza. Și poezia sovietică se găsește în avînt, lucrul acesta este pentru mine foarte clar,

Tot ce am spus privitor la literatură în general, este valabil în mod special și pentru poezie, lucru firesc pentru că în frontul viu al literaturii este foarte greu să izolezi numai poezia sau numai proza. Și poezia sovietică se găsește în avînt, lucrul acesta este pentru mine foarte clar,

Tot ce am spus privitor la literatură în general, este valabil în mod special și pentru poezie, lucru firesc pentru că în frontul viu al literaturii este foarte greu să izolezi numai poezia sau numai proza. Și poezia sovietică se găsește în avînt, lucrul acesta este pentru mine foarte clar,

Vorbitorii au fost de acord că viața actuală a omului socialist formează substanța poeziei; că nu există sector de viață străin acesteia.

Legarea actualității de poezie i-a îmbogățit acesteia conținutul cu toate frumusețile vieții, cu toată comora sufletătească, etică, a omului nou, cu toate aspectele minunate ale faptelor sale care au întrecut toate imaginile și ingeniozitățile unei pure imaginații oricît de inventive.

Actualitatea dă poeziei o nouă surșă de emoții, mai directe, mai puternice, mai legate de preocupările celor cărora poezia se adresează.

Discuțiile au pus în lumină, în prim plan, caracterul cetățenesc al poeziei, — participarea ei la întreaga operă pe care o făurește poporul călăuzit de partidul său pe drumul socialismului, al comunismului. Au marcat actualității pe pămînt, în mijlocul vieții și al oamenilor, ca participantă la tot ce se întîmplă, nu ca o solie celeră, în chip de fantomă încolărită și ireală.

S-a subliniat, cu drept cuvînt, că rîșna diversitate de forme pe care a generază, necesitatea de a răspunde chemărilor actualității, de a da glas diversității aspectelor vieții noi. Poezia realist-socialistă nu are decît cum intra în impasul unei formule, al unui canon emanat dintr-o artă poetică, limitată de orizontul individualist.

Pe solul concepției despre lume proprie clasei muncitoare personalitatea poezului, specificul său, eul său, cu structura, înclinațiile, sensibilitatea și puterea sa de expresie proprie, dau tonalitatea și stilul.

Dar stilul este un reflex, o transfigurare originală a realității, a temelor actuale ce i-au lovit, i-au impresionat sensibilitatea, și nu va însemna niciodată expresia hipertrofică a eului, sau a procesului malativ de a se preocupa exclusiv de sine ca de unicul subiect interesant din univers.

Poezia nu se poate mărgini la cultul tiranic al eului. Ea este imaginea lumii exterioare filtrată doar prin actual „eu”, ce nu trebuie să se reverse acoperînd totul ci să se supună comandamentelor societății în mod conștient, deschis și partinic.

Poezia, — ocupîndu-se de actualitate, — va fi prin aceasta celățenescă. Nimeni nu poate fi azi poet, nu se poate numi astfel, fără a vibra, fără a se pasiona de destinul omului, fără a lupta pentru transformarea vieții și a societății.

Dar sint greu de semnalat în cîteva pagini fie și tezele cele mai importante asupra cărora participanții au căzut de acord. Publicarea dezbaterilor va constitui, de aceea, pentru cei interesați, un material de mare folos.

Am voit aici să semnalizez doar unele din ele, care constituie osatura creației noastre poetice, și mai presus de toate, tezele care confirmă fecunditatea poeziei solidare cu prezentul socialist.

Discuțiile care au avut loc vor apropia și mai mult nu numai pe poezii, între ei, pentru a putea da laolaltă o imagine cît mai completă a realității, dar și pe poezii de cititori, făuritorii acestei mărețe realități, și avînt poeziei noastre, care e cînt, și cîntul e act de bucurie.

Demostene BOTEZ

ÎN ACEST NUMAR:

- Din lirica sovietică — poezii de Margarina Aligher, Viktor Bokov, Alexandr Iașin, Berdi Kerbabaeov, Piotr Kuzangai, Alexandr Prokofiev, Maxim Riiski, Vladimir Solouhin, Maxim Tank, Andrei Voznesenski
- Noapte — schiță de Nicolas Velea (pag. 4)
- Cînt mai e timp — poem de Dimos Rendis (pag. 5)
- Permanențele Contemporanului de Savin Bratu (pag. 6)
- Arta și capitalismul (II) de Ion Ianos (pag. 7)

(pag. 3 și 8)

Intr-o pauză a conșfăturii, — de la stînga la dreapta: Alexandr Iașin, Viktor Bokov, Alexandr Dementiev, acad. Tudor Arghezi, Barutu T. Arghezi, acad. Zaharia Stancu, acad. Mihai Beniuc, Margarina Aligher și Maxim Tank.

Poezie și actualitate

(Urmare din pag. 1)

rășia „zburătorului cu negre plete” pe care-l roagă, vorbind, singură, să vie s-o fure.
Imbinarea liricului cu epul este un mod de înnoire continuă a poeziei contemporane. De altfel, realismul socialist, care este calea de a propune a scriitorilor noștri să opereze în poezie, este prin excelență inovator, pentru că întemeiază teoretic pe ideologia marxist-leninistă, caracterizată în dezvoltarea ei istorică creatorilor prin revoluționarea și respectarea adevăratului științific și științific cauzei oamenilor muncii pe plan național și internațional. Aceasta e filozofia și etica ce stă la baza creației noastre artistice. Diametrul opus dinamismului artei noastre realist-socialiste este conformismul care, încercând cuprinderea a răbă la norme stabilite, de tip eclesiastic, canonizate de uzanțele și obligațiile impuse de clasele dominante. Conformism în Artă înseamnă pur și simplu subordonarea la normele bisericilor anglicane. Deci conformismul în sens mai general, este omul cu frica lui Dumnezeu, omul regulelor consacrate, omul ce nu admite să fie pus în discuție nimeni, capabile de o celtă mai mare comunicativitate, pentru o abundanță de conținuturi ale vieții noi, rezultate din descătușarea unor forțe umane ce au stat secole sub apăsare și în tenebre.

Oare e o pură întâmplare că în lumea capitalistă și mediocritate literară fugită din România, un fascist notoriu însă, cum este Vințiu Horia, a strigat alina scandal cu al său „Dumnezeu s-a născut în exil”, falsificând faptele istorice într-un mod nepermis și învinuindu-l ca creație la nivelul plătirii desăvârșite? Parafrazarea de către Vințiu Horia a unor autori ca Tacit poate conține eventual pentru premiul Goncourt, zice un recenzent englez, dar însușirea reală a cărții este că prin ea avem în fine o lucrare pe deplin agasantă.

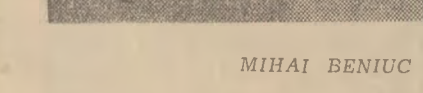
Este limpede că nu conformismul, ci non-conformismul nostru, în frică pe adversarii noștri, non-conformismul nostru față de ideologia în putrefacție a lumii burgheze, nelăpăcarea noastră luptă împotriva vechiului, activa noastră combativitate pentru nou, pentru o lume dreaptă, scutită de exploatarea omului de către om. Și în literatură, linia despărțitoare este a intereselor de clasă. Congresul al III-lea al Partidului a lămurit doar că activitatea ideologică, nu cea de lichidare a învinsilor burgheze din conștiința oamenilor este lămurit principal al luptei de clasă, a luptei între vechi și nou.

Pe cine deranjează ideea înfrățirii între popoare? Cui îi dănează concepția consecvent științifică despre lume și societate, bazată pe fapte, pe realități istorice verificate? Oare masele populare, oamenii muncii, creatorii tuturor bunurilor materiale și culturale? În nici o publicație tipic burgheză nu ai să găsești o expunere onestă și obiectivă asupra comunismului, asupra lui Marx ori Lenin, Combatele comunismului se face exclusiv pe baza de minciuni.

Căci despre literatura promovată de preluțurile de editură burgheze, cum sînt cărțile unor filiterici ca Virgil Ghilgău și a tot felul de toști a-genti fasciști care s-au retras din România odată cu armatele fugărite și înfrinse ale lui Hitler sau nu s-au mai întors din serviciile în care-i trimisese Antonescu, dictatorul fascist, ele dovedesc ce fel de libertate se promovează acolo.

Discutabil, Tudor Arghezi este cel mai mare poet în viața din România și nu de ieri, de azi, de ieri. Putea să stea retras la vîrstă sa înaintată. Dar el se află în primele linii ale vieții noastre literare, cu o vervă, cu o strălucire mai puternică decît oricînd. Să cităm aceste versuri din volumul „Cintare Omului”:

A FOST O NOAPTE OARBĂ
A fost o noapte oarbă, cu luna-n ceruri lipsă
Stăpîni și amînări, zădărnici și Apocalipsă.
Cetăți, raze cuburi de lene și păcate
S-au zguduît deodată, răsturnate.
Ospele-n furtună, zburate de vîrtej,
Oprîră dumezică-n gîngire și gîtlej,
Amestecai cu cioburi, stăpîniri, subț mese,
Lă se trezea beția de prinji și de prințese.
Un urlet, ca de mare-n răzvrătire,
Lîmboiul gros al morții-ncep să se desire.
Împrumtă, omenire din ghișduri și zăgaze,
Isca Vîltori, prăpăști, și pîșcure de talaze.
Isca prăbuși în haos statului,
Cu slava lor de țoli, de piatră și pămînt.
I se parea lui Vodă că doarme și visează,
Beția lui de noapte se pomenește trează.
În gloata răzvrățiți, puhoi ca de calbarg,
O negură se-ngrășoară, o negură se sparge.
El vede ce nu vede și ce i se năzare;
Un urias cu-o falcă aprinsă într-o zare.
E-adevărat, e-aiëvea, e răcoșoală.
El caută norodul: împărțită-i goală
Și una după alta i-s ușile-ncuclate.
Le-a stărnit pe toate
Și într-o două suită cămară dărîmată
Răscoală dă de Vodă plît într-o privăță...

MICHAEL BENIUC prezentînd referatul

„Nu credeam să-nvăț a muri vrodată”
este nemîllocit, dar cînd poetul spune
„Jainic ard de viu chinuit ca Nessus”
dînt-odată sîntem transpuși pe planul
mitologic, ideea poetică fiind susținută
și înfățișată de ale elemente decît
intuiția directă, izvorită de-a
dreptul din realitate și plantîndu-se
pe o idee, pe un sentiment.

Decadentismul burghez, de diferite
nuanțe și din diferite epoci, în-
cearcă de mult să-l rupă pe poet de
realitate, să-l instruiască de timpuriu
său, de ideile mure, de angajarea în
luptă, și toate acestea în numele unor
viziuni mai pure, mai nealterate re-
zultînd dintr-un contact primar, naiv,
cu lumea. Poetul, însă, nu-i copiat în
arta lui o naivitate.

Cine o să îgăduiască elementul
quasi-poetic pentru omul matur (ne-
sesizat însă de mînea infantilă) din
constanțele inter-adevăr primare ale
copilului? Pentru Ogița, care îm-
plăcînește doi ani și care n-a cunoscut
deci nici căfel, cîinele mare, diavolul,
este un căfel cu coajă groasă, vacca
(pentru că nu a văzut încă decît o
capră) este o capră mare, oia, în
schimb o capră mică, iar trolebul, un
cârlău de metal atîngînd firul
electric deasupra lui, se coadă ca un
câfel, Rezumată, această experiență o
micuței Olga ar suna cam așa:

„Vaca e o capră mare,
Oia e o capră mică;
Trolebulz coadă are
Ca un cîine — ca nu-i strîc.”

Dar de aici pînă la „Divina Comedie”
a lui Dante, cu implicătele ei
filozofice și poetice sau pînă la
„Faust” al lui Goethe, această capod-
operă a genului literar, sau pînă la
„Evghenie Oneghin” al lui Pușkin,
această enciclopedie a vieții rusești
— cum o numea Biełinski, pare-mi-se,
sau pînă la poemul despre Lenin al
lui Malakovski, distanța e cît puțin
foaie de mare ca de la mîna lui
om. Copilul vede într-un șarpe de
trei metri o rîmă uriașă, ajutîndu-se
să înțeleagă pe baza propriilor sale
experiențe, și ne amuză asocierea
sale, care nu-s în mod intenționat
metafore poetice.

Dar poetul trebuie să facă incom-
parabil mai mult decît un copil atunci
cînd încodește limba pentru a îmbrăca
în hainele ei adevăratele vieții. El
nu privește cu virginal ochi viața
reală, el e cîntecînd asupra ei,
trîndu-i amărăciunile și dulceața, eol
la cot cu semenii săi, el caută s-o
dezvăluie semenilor, făcînd-o mai bîne
simțită, prin sensibilizarea, în imagini
directe sau comparative, a ideilor, a
elementelor mai izvorite din frămîntă-
rile omenești, din năzuințele și lupta
spre mai bine ale celor mulți.

Revenînd la ideea, la o atitudine
meditată și conștientă acceptată, de-
barasîndu-se de tot ceea ce are achizi-
ționat prin luptă istorică genera-
ția de înaintași, poetul ajunge în-
tr-adevăr să însușească din cuvinte
imagini copilărești, să vadă lumea
primar, mai bine și primitiv,
cînd în omîrism, în dicteuri de tip
psihanalitic, să coboare treptat spre
înfrîșnarea non-figurativă a lumii în
care trăiește, spre desprinderea din
convingerile ce se realizează, a ceea
decît cele strict sensoriale și insincere.

Să revenim la Einstein, la Einstein
și Sostokovic, la Erescu, la Șolohov,
la Căzance pentru a ajunge la pri-
mitivism, nu face.

Acest drum nu este al realismului
socialist. Drumul nostru începe acolo
unde la răscruce de gînd începe
căutarea noului din punct de vedere
artistic, pentru a exprima noul din
convingerile ce se realizează, a ceea
decît cele strict sensoriale și insincere.

Revenînd la ideea, la o atitudine
meditată și conștientă acceptată, de-
barasîndu-se de tot ceea ce are achizi-
ționat prin luptă istorică genera-
ția de înaintași, poetul ajunge în-
tr-adevăr să însușească din cuvinte
imagini copilărești, să vadă lumea
primar, mai bine și primitiv,
cînd în omîrism, în dicteuri de tip
psihanalitic, să coboare treptat spre
înfrîșnarea non-figurativă a lumii în
care trăiește, spre desprinderea din
convingerile ce se realizează, a ceea
decît cele strict sensoriale și insincere.

Revenînd la ideea, la o atitudine
meditată și conștientă acceptată, de-
barasîndu-se de tot ceea ce are achizi-
ționat prin luptă istorică genera-
ția de înaintași, poetul ajunge în-
tr-adevăr să însușească din cuvinte
imagini copilărești, să vadă lumea
primar, mai bine și primitiv,
cînd în omîrism, în dicteuri de tip
psihanalitic, să coboare treptat spre
înfrîșnarea non-figurativă a lumii în
care trăiește, spre desprinderea din
convingerile ce se realizează, a ceea
decît cele strict sensoriale și insincere.

Revenînd la ideea, la o atitudine
meditată și conștientă acceptată, de-
barasîndu-se de tot ceea ce are achizi-
ționat prin luptă istorică genera-
ția de înaintași, poetul ajunge în-
tr-adevăr să însușească din cuvinte
imagini copilărești, să vadă lumea
primar, mai bine și primitiv,
cînd în omîrism, în dicteuri de tip
psihanalitic, să coboare treptat spre
înfrîșnarea non-figurativă a lumii în
care trăiește, spre desprinderea din
convingerile ce se realizează, a ceea
decît cele strict sensoriale și insincere.

Una din cele mai frumoase sarcini
ce-i revin criticii noastre literare
este aceea de a descoperi trăsăturile
tipologice ale diferitelor modalități
artistice de reflectare a activității
în poezia noastră ce înfloresc pe
drumul realismului socialist. Dacă
aș fi cu însumi critic, aș începe cu
punctul esențial. Aș privi poezia așa
ca o gospodărie care cînd alege oale
pentru cloșcă le ține în soare adun-
brîndu-le cu mîna, ca să vadă dacă
au sau nu semnul rodniciei: aceasta
este parintăta. Pe aceea fără
semn le găsește deoparte, ca nevîta-
bile. Numai după aceea aș începe
examinarea celorlalte, după mîrîmre,
după culoare, după neam de păsări
etc.

În domeniul de activitate al
cuvintelor potrivite, ca să folosim ex-
presia lui Tudor Arghezi, al cuvintelor
ce exprimă adevărul, ca să ne
amintim de Eminescu, recolta bogată
nu o constituie cuvintele multe cu
noezie pușină, ci cuvintele pușine cu
noezie multă, nu versurile nume-
roase fără ideli, ci ideliile multe con-
densate în versuri pușine.

Ca să ajungem la acest rezultat
se cere desigur muncă, foarte multă
muncă, trudă și de zi, neîntreruptă.
Dar mai mult decît ceva, ceva ce stă-
nislavski ar exprima astfel: „Iubește
artă din tine, iar nu pe tine în artă”.
Interpretînd această conținutură
am putea zice că și artistul sovietic
Obrazov, că în primul caz activita-
teia omului o dirijează dragostea
pentru artă, iar în al doilea, iubirea
de sine, vanitatea. Vanitatea este un
izvor foarte puternic de energie, un
foarte puternic combustibil. Cu acest
combustibil au pornit actorii, artiștii
și scriitorii înnebunîți de viață, as-
censiunii. Într-un fost adeosori
spectacular ca efect, dar fatalul de-
zastruos. Deoarece, cu combustibilul
vanității are întîi talentul. Căci
partea componentă a talentului, în
orice domeniu de creație, este convîngere,
sinceritatea, iar vanitatea ucide
sinceritatea.

Problema e: care sînt felurile ur-
mărite de artist? Dacă o balerină,
bunaoară cu picioare scune, cu picu-
rele sale, cu ochii săi, cu mișcările
sale urmărește să redea frumusețea
și curățenia Julietei, acesta este drumul
artei. Dar dacă ea, cu ajutorul
Julietei, vrea să-și arate frumusețea
mîinilor, picioarelor, ochilor, sufletu-
lui, deci propria frumusețe, atunci
acesta-i drumul autodemontării, a
negului cu propria persoană, izvorit
din dragostea pentru sine în artă.
Înfrîmăcarea este un lucru împo-
sitabil cu peiele artei, celălalt, privi-
vești cu grîbă obiectul artei. Și prin
vanitate se poate ajunge la succes.
Dar vine scadența, cînd ceea ce este
individual se eclipsază, iar dacă nu
este ceea ce să-l laocul, se întu-
nește și artistul și dispare. Acest ceva
este arta, care nu poate rămîne o
chestiune individuală. Ea trebuie
pusă în slujba a ceva ce depășește
propriul eu. Și ce poate fi mai nra-
sus propriului eu decît poporul,
cauza și ideile marelui om omenii, în
era noastră înfructușată prin ex-
tolență în comunism?

Este greu să ajungă un scriitor
bun. Pentru aceasta e nevoie de ac-
mularea multelor cunoștințe des-
pre viață, de însușirea concepției
științifice asupra lumii, de talent.
Există o insolubilă legătură între
cerințele de bază care sînt necesare
în fața noastră de către partid, și care
laonic ar putea fi astfel formulate:
fermitate ideologică, cunoașterea
vieții, măiestrie artistică. Legătura
cu viața poporului nu este un simplu
deziderat de principiu, ci cerința
unor legături permanente și profunde
cu uzina, cu satul, cu cele mai înain-
tate sectoare ale construcției socia-
liste, cu oamenii care înfrîng mîre-
țele și prevederile de către popor,
sînt. Cunoașterea vieții nu se rezumă
la un simplu contact cu realitatea, ci
presupune o conștiință lucidă, capa-
bilă să selecteze esențialul din cele
observate, să generalizeze, să trans-
figureze faptul brut în imagine ar-
tistică. Trebuie spus că justa orien-
tare tematică și bunele intenții ale
poetului nu sînt suficiente, dacă nu
se conștientizează și se depășește la
măiestriei scriitoricești, dacă nu se
îmbînă cu stăpînirea limbii literare,
a tehnicii versificației, a științei de
a construi sau sugera caractere, de
a ține în țiparele poeziei miezul de
foc al vieții. Lipsa măiestriei com-
promise și cea mai valoroasă temă
sau idee, dar măiestria la rîndul ei,
pentru a se împlini, presupune con-
tactul viu și permanent cu viața, cu
oamenii, cu conștientele lor, receptivitate
la noul din realitățile înconjură-
toare, încadrarea entuziastă în
ansamblul operei mărețe de făurire
a noii societăți.

Nu-mi place să mă citez niciodată,
iar versurile ce urmeză nu le con-
sider grozave, dar exprimă un crez
al meu nestrămutat:
„În evul luminos și nou,
Aici pe suprafața lumii
Răspunzi de fericirea lumii,
Ești comunist, fii deci erou!”
E de fapt vorba de credința în om
și de dreptul său la fericire pe pămînt,
drepul pe care numai comu-
nismul, înfrîmăcarea în istorie, îl afirmă
hotărît și luptă pentru el consecvent.
Toate crezurile anterioare cereau
ca omul să lupte pentru stăpîni, pen-
tru viața de dincolo, pentru orice în
afară de propria lui fericire pămînt-
ească, individuală și colectivă, în
sîmă aceleiași umanități unite. Bi-
serica creștină spunea, prin gura ie-
ruzolimilor, veștii prin nesinceritatea
și prin lipsa lor de scrupule, că totul
se face pentru mai marea slavă a lui
Dumnezeu ad maiorem gloriam Dei.
A fost timpul cînd fiecare om tre-
buie să spună că mai toată trebuie să
fie făcut pentru mai marea fericire a
omului: ad maiorem felicitatem Ho-
minis.
Tar valra fericirii nu poate fi din-
colo, ci în această lume, din care tre-
buie să dispară exploatarea muncii
umane, războaiele și mizeria.
Care poet poate să nu se simtă
mîndru în slujba unui astfel de
ideal?
Pentru a porni ascensiunea, de
ajuns cu fiecare dintre cei ce aleg
drumul poeziei, glorios pentru fie-
care nou drumet numai de unde el
începe și fere neumbat, să-și pună
harul poetic în slujba patriei socia-
liste și a poporului ridicîndu-se către
comunism, către veșnica primăvară
a omenirii.
Este, pe acest drum, prilej de
luptă cu ceea ce e greu, cu vechiul,
cu adversarii noștri și este mai ales
loc pentru multă dragoste de pa-
trime.

VICTORIA DE LA OLTINA

Ile de marie la Oltina, larasi vint, vint cu praf vintat. Pe movila Macura, 140 metri de la nivelul mării, vintul imi smulge hainele...

Reportaj de PAUL ANGHEL

răscălit de tractoare. Ojele a lăsat pe brazde un luciu mineral, liniile în fugă se pierd în orizont după o geometrie severă. Nimic bucolic, nimic din poezia sălbatică a cîmpului vechi.

M-am întors spre dealurile și văle Oltinei. Aici munca omului e mai grea. Ca să acopere cu haina scumpă a vegetației aceste coline abrupte, colectivii „Victoriei” trebuie să deslășoare o energie înaltă mai mare decât a oamenilor de la țară.

— Mai curind un model de producție — mă corecteză Ilie Dincu. Desigur, agricultura irigată nu se poate compara cu cea a țării, totuși noi avem ambiția să ridicăm, în timpul, întreaga noastră producție agricolă, aproape de nivelul recordurilor pe care le obținem aici.

— Observați diferența? Orzul este mai pipernicit, firele sînt aproape galbene. Aceiași pămînt și aici și dincolo, numai că aici n-am aplicat anul acesta îngrășămintă chimice. Ne-am scumplit băgarul de grăudă nu ne-a mai ajuns și la rezultate!

— Pentru asta, — își dezvoltă ideea președintelui — avem nevoie de cei puțin trei condiții: chimizarea intensă a întregii suprafețe arabile, soluri sefele, bine adaptate la nivelul de înstrucție tehnică a colectivităților noastre, astfel încît întrețineră și îngrijirea culturilor să se facă după toate normele științifice.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

licau braconajul la pește sau învîrteau mica negustorie. Comuniștii din Oltina au găsit de datoria lor să-și atragă pe acești robinsoni, pe drumul larg al civilizației socialiste.

— El ce faceți? — l-a întrebat „moșul”, care venea adesea la ei, să-și sfătuiască și să-i îndrume. — Cum v-ați gândit, mergeți înainte cu întovărășirea sau formați o gospodărie colectivă?

— Ce s-o mai formăm, — au răspuns ei — ciud că galea formată înfrimă cu toții la „Victoria”. S-au alăturat cu toții „Victoriei”. Hotarele s-au deschis, urși au sărit mai borneye vechi, aducîndu-și cu toată înalta avuție ca să sporească bogăția comună.

— Ocolim cătunul și poposim pe valea Ceamurii, la ferma de porci. m căzut tocmai în clipa în care se rostogolea pe coșul de căpăstru, îl biniștea. Totul s-a petrecut ca într-o furtună, cu tunete și fulgere grozave, după care s-a așternut o liniște nefirească. Cîrdele de porci ne-au invadat, s-au dus în vîrte, ne-au lăsat pe coasta pustie.

— Polțiți la bucatărie, — ne invită Dumitru Anghel, șeful fermei — pregătim masa de seară... Incaperea în care intrăm este „bucătăria” porcilor.

— Curățenie exemplară domnește în acest laborator de câmp. Pentru „bucătăria” în hațe albe, fără scumple, pe cap, minuscule polonoase, așteptînd fîrtura din gînticele cazane. Președintele urmărește operația.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

— Este încă o învățătură de mîine pentru viitor. Trebuie să știți bine unde merită să se scumpești și unde trebuie să risipești fără riscul că pierzi.

Desen de EUGEN MIHĂEȘCU

NOAPTE de NICOLAE VELEA

Spirică și Tele lucrează amîndoi la G.A.S.-ul din satul lor. Telesu e tractorist iar Tele e radiofonist gospodăriei. Sînt foarte scunzi, cei mai scunzi băieți din gospodărie și locuiesc în aceeași casă...

Intindea mult pe pat cu căștile în urechi și adormea fără să și se scoată. Fata se numea Noana lui Moroacă. Moroacă fusese stuparul gospodăriei, într-o zi uitase aprins somnolent de căștile cu fumul cărții amele albine...

— Nenea? (acea era un unchi al lui Spirică, aviator, care-i spusese, e drept, odată că dacă o să treacă pe deasupra casei cu avionul, o să-i arunce o pereche de cizme).

— De mă, nen-tu, o pusese, mașina, pe creasta acoperișului și mă întrebă că unde-i fi, că la voi nu e nimeni și nu poate să lase mașina așa și dacă nu da ochi cu tine, o la îndărăt, că e grăbit. Mă-noroc cu el, — acasă-l voi încușă pește tot. Pui urechea la gaura cheii și se auz cum sforăi. Ai tăi te-nucășeră să mai dormi și plecară la muncă. Bat eu în ușa, bate nen-tu în fereastră — nimic, tu duceai porcii la jir. El s-a suit pe acoperiș, a luat mașina, s-a dus la avion și a plecat.

— Cel mai mult te plăcea mirosul de benzina — el îi făcea să-și chipucie locuri străine și vara nu mai aruncau cu pietre în mașini ca să le oprească. Le lăsa să treacă liniștite și se repezeau în dira de praț și benzina rămasă în urma lor. Se învîrteau pînă cînd praful și mirosul îi amelea și cădeau jos. Apoi se învîrau pomoroni pînă la zona șoselei și așteptau alți mașini.

— Ințepea să ridă, ochii își pierdeau rotunjimea, deveneau șterși, iar cel de lînga ea o simțea îndepărtată în Luj Tele și lui Spirică fata le plăcea de la început dar pe ei ea îi luase în seamă tirziu, în urma celorlalți, pentru că erau scunzi. Spirică o pășise la fel ca ceilalți: Noana se apărăse și de el cu „precis” și „ris”. Și purtarea feței îi liniștea. „Nu e constientă” își spusese el. „Și alt timp cît era așa n-avea din-spre partea cu se teme.

— Pe urma întîmplărilor vetei se așezăseră foarte iute, așa cum le așezau ei în gîndurile lor. Și unul se trezise radiofonist, iar altul tractorist. Repeziținea împlinirii fusese așa mare încît nici n-o observaseră, nu se gîndiseră la ea și nici nu se bucuraseră pînă la capăt de starea lor.

— Cum mai mult te plăcea mirosul de benzina — el îi făcea să-și chipucie locuri străine și vara nu mai aruncau cu pietre în mașini ca să le oprească. Le lăsa să treacă liniștite și se repezeau în dira de praț și benzina rămasă în urma lor. Se învîrteau pînă cînd praful și mirosul îi amelea și cădeau jos. Apoi se învîrau pomoroni pînă la zona șoselei și așteptau alți mașini.

— Pe urma întîmplărilor vetei se așezăseră foarte iute, așa cum le așezau ei în gîndurile lor. Și unul se trezise radiofonist, iar altul tractorist. Repeziținea împlinirii fusese așa mare încît nici n-o observaseră, nu se gîndiseră la ea și nici nu se bucuraseră pînă la capăt de starea lor.

— Cum mai mult te plăcea mirosul de benzina — el îi făcea să-și chipucie locuri străine și vara nu mai aruncau cu pietre în mașini ca să le oprească. Le lăsa să treacă liniștite și se repezeau în dira de praț și benzina rămasă în urma lor. Se învîrteau pînă cînd praful și mirosul îi amelea și cădeau jos. Apoi se învîrau pomoroni pînă la zona șoselei și așteptau alți mașini.

— Pe urma întîmplărilor vetei se așezăseră foarte iute, așa cum le așezau ei în gîndurile lor. Și unul se trezise radiofonist, iar altul tractorist. Repeziținea împlinirii fusese așa mare încît nici n-o observaseră, nu se gîndiseră la ea și nici nu se bucuraseră pînă la capăt de starea lor.

— Cum mai mult te plăcea mirosul de benzina — el îi făcea să-și chipucie locuri străine și vara nu mai aruncau cu pietre în mașini ca să le oprească. Le lăsa să treacă liniștite și se repezeau în dira de praț și benzina rămasă în urma lor. Se învîrteau pînă cînd praful și mirosul îi amelea și cădeau jos. Apoi se învîrau pomoroni pînă la zona șoselei și așteptau alți mașini.

— Pe urma întîmplărilor vetei se așezăseră foarte iute, așa cum le așezau ei în gîndurile lor. Și unul se trezise radiofonist, iar altul tractorist. Repeziținea împlinirii fusese așa mare încît nici n-o observaseră, nu se gîndiseră la ea și nici nu se bucuraseră pînă la capăt de starea lor.

— Cum mai mult te plăcea mirosul de benzina — el îi făcea să-și chipucie locuri străine și vara nu mai aruncau cu pietre în mașini ca să le oprească. Le lăsa să treacă liniștite și se repezeau în dira de praț și benzina rămasă în urma lor. Se învîrteau pînă cînd praful și mirosul îi amelea și cădeau jos. Apoi se învîrau pomoroni pînă la zona șoselei și așteptau alți mașini.

— Pe urma întîmplărilor vetei se așezăseră foarte iute, așa cum le așezau ei în gîndurile lor. Și unul se trezise radiofonist, iar altul tractorist. Repeziținea împlinirii fusese așa mare încît nici n-o observaseră, nu se gîndiseră la ea și nici nu se bucuraseră pînă la capăt de starea lor.

— Cum mai mult te plăcea mirosul de benzina — el îi făcea să-și chipucie locuri străine și vara nu mai aruncau cu pietre în mașini ca să le oprească. Le lăsa să treacă liniștite și se repezeau în dira de praț și benzina rămasă în urma lor. Se învîrteau pînă cînd praful și mirosul îi amelea și cădeau jos. Apoi se învîrau pomoroni pînă la zona șoselei și așteptau alți mașini.

— Pe urma întîmplărilor vetei se așezăseră foarte iute, așa cum le așezau ei în gîndurile lor. Și unul se trezise radiofonist, iar altul tractorist. Repeziținea împlinirii fusese așa mare încît nici n-o observaseră, nu se gîndiseră la ea și nici nu se bucuraseră pînă la capăt de starea lor.

— Cum mai mult te plăcea mirosul de benzina — el îi făcea să-și chipucie locuri străine și vara nu mai aruncau cu pietre în mașini ca să le oprească. Le lăsa să treacă liniștite și se repezeau în dira de praț și benzina rămasă în urma lor. Se învîrteau pînă cînd praful și mirosul îi amelea și cădeau jos. Apoi se învîrau pomoroni pînă la zona șoselei și așteptau alți mașini.

— Pe urma întîmplărilor vetei se așezăseră foarte iute, așa cum le așezau ei în gîndurile lor. Și unul se trezise radiofonist, iar altul tractorist. Repeziținea împlinirii fusese așa mare încît nici n-o observaseră, nu se gîndiseră la ea și nici nu se bucuraseră pînă la capăt de starea lor.

— Cum mai mult te plăcea mirosul de benzina — el îi făcea să-și chipucie locuri străine și vara nu mai aruncau cu pietre în mașini ca să le oprească. Le lăsa să treacă liniștite și se repezeau în dira de praț și benzina rămasă în urma lor. Se învîrteau pînă cînd praful și mirosul îi amelea și cădeau jos. Apoi se învîrau pomoroni pînă la zona șoselei și așteptau alți mașini.

— Pe urma întîmplărilor vetei se așezăseră foarte iute, așa cum le așezau ei în gîndurile lor. Și unul se trezise radiofonist, iar altul tractorist. Repeziținea împlinirii fusese așa mare încît nici n-o observaseră, nu se gîndiseră la ea și nici nu se bucuraseră pînă la capăt de starea lor.

— Cum mai mult te plăcea mirosul de benzina — el îi făcea să-și chipucie locuri străine și vara nu mai aruncau cu pietre în mașini ca să le oprească. Le lăsa să treacă liniștite și se repezeau în dira de praț și benzina rămasă în urma lor. Se învîrteau pînă cînd praful și mirosul îi amelea și cădeau jos. Apoi se învîrau pomoroni pînă la zona șoselei și așteptau alți mașini.

— Pe urma întîmplărilor vetei se așezăseră foarte iute, așa cum le așezau ei în gîndurile lor. Și unul se trezise radiofonist, iar altul tractorist. Repeziținea împlinirii fusese așa mare încît nici n-o observaseră, nu se gîndiseră la ea și nici nu se bucuraseră pînă la capăt de starea lor.

— Cum mai mult te plăcea mirosul de benzina — el îi făcea să-și chipucie locuri străine și vara nu mai aruncau cu pietre în mașini ca să le oprească. Le lăsa să treacă liniștite și se repezeau în dira de praț și benzina rămasă în urma lor. Se învîrteau pînă cînd praful și mirosul îi amelea și cădeau jos. Apoi se învîrau pomoroni pînă la zona șoselei și așteptau alți mașini.

Semne de belșug în gospodărie

CIT MAI E TIMP...

(Copilul meu a inceput sa intrebe)

care glume :
'Prostule !
a inghetat ...'

.. Si mi-am amintit de amurgul in care
m-am asezat cu prietena mea, pe o banca
ascunsă sub palmierul unui parc,
cind un nasture mic de sifid
s-a desprins, a sarit de la bluza ei,
si ea s-a aplecat sa-l caute
pentru ca eu sa nu oad,
sa nu vad ca-a rosit
(pentru prima oara i se rupea bluza..)

Aşa mi-am amintit
si-am inteles cu pot sa raspund
la o serie de intrebari
despre caldura si frig,
despre un drum, strabatut in coloare
si despre ploarea
unei simple coli albe!

In in ceea ce priveşte dragostea
In ceea ce priveşte dragostea
amintirile mele se opresc aici.

Iar in ceea ce priveşte bluzele fetelor...
Palmierul a fost retezat de o bombă
iar eu, si nu numai eu, generatia mea, intregă,
am rămas din pucaie, in urma
la aceasă materie...

Copilul are sa inceapa sa intrebe.
Tatal meu m-a prevenit, de mult,
de această problemă excepțională :
'Fii cu băgare de seamă
la tot ce faci,
la tot ce spui.
Trebuie să fii gata
fiindcă mine — gindește-te —
când copilul tău, are să înceapă să întrebe
na trebui să-i răspunzi!'

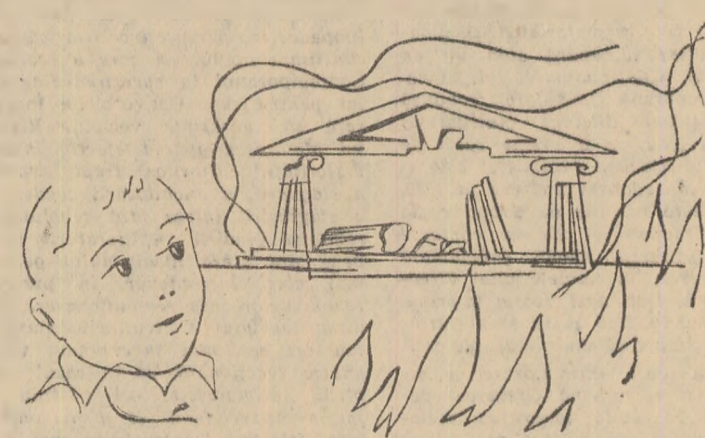
Da, tata era pregătit, totdeauna să dea răspunsuri
Zeci de răspunsuri se puteau desluși
în increțirile frunții lui,
în bătuțurile palmelor lui
și în firele argintii, de la temple.
La fiecare intensă întrebare,
ochii lui negri, scintiletori,
cu pleoapele pe jumătate închise,
dădeau amare răspunsuri...

... Mi-am amintit de ziua
retragerii din Atena,
și de clipa în care, după 15 zile de marș
prin gerul lui iuniarie '45
am ajuns înghetate
cu mișle, înfometate
la Termopile...

Ne-am scos bocancii
și ne-am cufundat picioarele în apa caldă,
din istorica strimțtoare
și-apoi, picioarele ni s-au umflat.
Și-am continuat marșul desculți,
strînzînd din dinți, de durere

... Mi-am amintit de micul lustragiu
de lingă Acropole
pe care, dacă-l întrebai ce reprezintă coloanele zău
și templele, răspundea :
'Nu. Nu știu
Eu nu mă uit niciodată în sus,
eu mă uit totdeauna, numai în jos
ca să văd dacă pantofii turistilor
sînt lustruiți...'

Și-am inteles
că pot da un răspuns precis
la unele întrebări
despre moștenirea națională
și despre istoria veche și nouă
a Termopilelor

Desene de LUCIAN POPA

Și iată că eu care îmi spuneam 'mai am timp'
privindu-mi fiul ce mergea de-a bușilea,
eu care îmi spuneam 'e deoreme încă'
și numărăm orele pierdute
cu mii de întrebări 'cum?' și 'de ce?'
care-și cereau răspunsuri grabnice,
am fost copleșit de neliniște...

Acum, copilul, s-a apucat de piciorul meu
și s-a ridicat.
Îmi zic : 'Cred că așa se simte
platanul
cînd iederea îi înconjură tulpina...'
Copilul mă privește drept în față,
încurajător parcă.

Iată, acum are să înceapă să întrebe
și eu, trebuie să fiu pregătit,
trebuie, trebuie să fiu pregătit materia toată,
cît mai e timp,
fiindcă are să înceapă să întrebe
iar eu trebuie să-i dau mii de răspunsuri...

Creți mai e timp
trebuie să mă pun la punct,
să înduț să răspund...

În românește de GHEORGHE TOMOZI

Se ridică și pleacă. Noana îi
apucă și lui, mîna și i-o strînge
foarte puternic, aproape cu furie.
Spirică știa că o face de nezar pe
Valentin dar încerca să i-o strîngă
și el. Ea parcă își reveni, își smulse
palma, îl plesni peste degete și-i
spuse cu răutate :
— La vezi.
După ce mai merșeră ea se răsucii
spre el și-i spuse tot cu răutate :
— Ce te faci după mine, ce-ți faci
crezînd ?
Și o luă înainte.
Dar Spirică, pentru că o bănușe
slabă, nu putu s-o părăsească și
merșea agale în urmă. Noana, după
un timp, încetini pasul și se opri.
Nu și vorbiri până acasă și ea după
ce închise poartă, îi spuse bălîncios,
în felul cum cei în vîrstă
mulțumesc copiilor :
— Să trăiești.
Spirică mai zăbovi și plecă după
ce se aprinse becul de la curtea și
ce casa e luminată, o socoti în sîgu
ranta și se duse să se culce.
În zilele care au venit, Noana îi
oculi, dar în așa fel încît se ținea
în apropierea lui.
Intr-o seară nu mai putu, veni
la el și-i spuse copleșită :
— Nu mai pot nea Spirică (în-
ainte nu-i ziseșe niciodată așa, îi
ziseșe simplu, Spirică). Cînd faci
ceva mă gîndesc că uite faci lucrul
ăsta. Mă se moaie nenucnii și nu
cînt bună de nimic.
— Lasă, așa e și început, o li
niștise Spirică.
Îi împrumutase niște cărți dar ea

Vacanța

Memoria hirtiei vînzate ne aduce
aminte de vacanțele ne odin-
toare. Nimic mai instructiv de-
cît răsfoirea ziarelor vechi, cu
vîrstă între 20-25 de ani. Cînd
domn, zis Porcu, a plecat zilele
acestea pe Coasta de Azur cu
doamna. Așteia ce ce echivalau rîn-
durme aceste : tone de sudore
jărdănească devenite monedă-aur,
aruncate pe apa Simbetei, în
șoșii care cad în. Excelențele în
opozitie dacă nu mergeau la
Blaritz tot apucau pe la Căclulata,
să-și facă cura (cacofonia nu ne
aparține), cu dama nu eu
doamna.

Toate aceste știri mondene de
la pagina a III-a conviețuiau în
plumb cu istoria conviețuirii.
Un student și-a pus capăt zilelor
pentru că n-a fost primit nici măcar
sergent de stradă. O croșto-
reasă s-a spînzurat pentru că nu
mai avea cu ce plăti chiria. Un
nenorocit de ce timpuri, slujit
de mîncă s-a aruncat înaintea tre-
nului pentru că percepția a luat
ultima buclă de pînă de pe
masa familiei. O mamă disperată
și-a surogat copilul, vreo cinci
la număr, și a bătut soadă pentru că
nu mai putea răbda mizeria.

La Lido, bazin cu valuri, amăn-
tece cu tarif pe careau un dulce
interludiu între raliuri de țarnă
în muni și viitorul sezon estival,
cu durata fixă de 3 luni. Paralel,
concedieri masive, pentru că ve-
deai dumnea noastră de undeva
trebuia scose niște sume exorbi-
tante pentru toaleta, pentru ma-
șini, pentru șifonete inevitabile.
Care funcționau la postă apuca
un concediu legal, părăsind mine-
cușele și penia klaps, o șterșea
la neamuri, la țară să-și mai pîd
pe el kilogramele în deficit. Cînt
despre lucrătorii la calea ferată
sau la tramvaie, ei își petreceau
la domiciliu scurtul răgaz dintre
lungile epoci de rupere a oade-
lor.

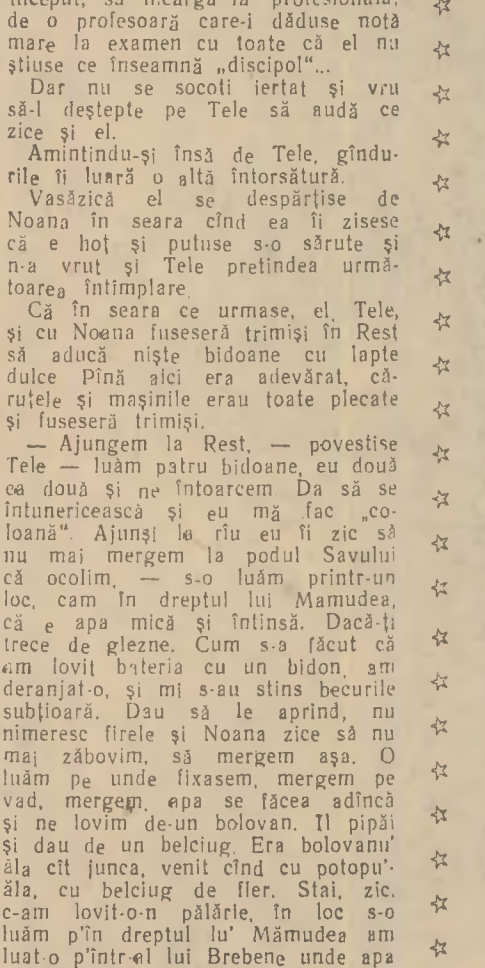
Ca să fim drepi existau și niște
case de odihnă ce le erau desti-
nate : citeva sanatori făcute din
mila publică, unde te puteai
stinge omeneste pe un pat ar-
man, vegheat de rude și prieteni,
locuri foarte potrivite pentru
ocaziile neprevăzute, ivite înaintea
marelui voiaj pe lumea cealaltă,
unde așa cum știe o lume întregă :
'nu-i nici durere, nici intristare'.
Cortina fiind trasă demult
peste aceste divăneșe lucruri, să
ne amintim de zilele noastre. Zia-
rele ne aduc aminte în fiecare
zi că țara posedă ca diamantul
mii de minunții. Uzinele și fabrici-
le, școlile și grădinițele urc în
tren mi, sute de mii de hîrtie,
trimițîndu-le spre locuri cu um-
bră și soare. Retina aparatelor de
fotografiat nu mai obosete înre-

Insemnari
de EUGEN BARBU

Bilanț și perspectivă

(Urmare din pag. 1)
Astfel înțeles documentul, se de-
monestrează încă o contribuție a
luptei pentru bunăstare și fericire,
contribuție ce devine realitate în
printr-un consens unanim și o bă-
lie aprigă în care se realizează
nu numai bunuri materiale, dar
se modelează și creșe conștințe.
In anul 1965, cînd procesul socia-
lizării agriculturii va fi definitiv
încheiat, nu se va semna atunci
doar bilanțul trecerii de la capita-
lism la o orînduire superioară în
lumea satelor. Se va face atunci
istoricul unor lupte îndrîjite, în
care conducerea partidelor și date
de povara trecutului s-a despră-
țit din nou bucuria și a ajuns ceea ce
a vrut să ajungă, e puternic, și iar
se învinui că n-a mulțumit, n-a răs-
plătit pe nimeni pentru asta.
Cum n-avea pe altcineva la înde-
mîna se hotărî să-l răspîlătească, să
fie înțelețgător cu Tele.
Și-l lăsa să fie strîns în brațe și
s-o strîngă în brațe pe Noana, pe
drum sau pe pod.
— Putea s-o facă, începu el să se
convîngă, și începu să se convîngă.
Dar își închipui așa viu faptul că-i
retrase.
— N-a făcut nimic, e un mincinos.
Nu mai poate să mintă și bălatul
ăsta...
Inșă și se făcu rușine pentru fă-
găduia neînșură, înșură și crezu
spărat totul și povestea din rîu, și
cea de pe pod și toate, toate pe care
le vrea Tele și cum le vrea el. Din
cauza oboselii și le închipui foarte
vii și se întristă.
Se răsucii într-o parte :
— Sînt cum îndispuș, își spuse și
se pregăli să adormă.
Dar înainte de a așipi se mai gîndi
odată la Noana și-și așeză gîndurile
une le așeză ea.
— Cum stau eu acum în pat, și
sînt tractorist și sînt obosit dar
nu pot dormi. Și cum sînt eu cum
îndispuș...
Apoi adormi.

îl dase îndrărit desfășcote, vîltin
duse că de cum se apucă de ele
se gîndește că uite, stă la masă și
citește și nu mai pricepe nimic.
In altă seară petrecînd-o spr-
casă Spirică o luase pe după umeri
Noana și se alăturase după și-i
spuseșe resemnată :
— Ce hool ești, nea Spirică...
Și cu toate că știa că ar fi putut
s-o mîngîie, Spirică o simțea prea
slabă și n-o făcu.
Noaptea în care începe de fapt
povestirea aceasta e prima noaple
cînd Spirică nu putea dormi. Pre-
gătîndu-se să ia înșina de „Prieteni
al Cărliei”, tocmai terminase „un
roman în care era o frază
căm așa : există un meș de noaple
cînd nu poți să dormi și te pomene-
ști singur în fața lui și te matsu-
rizezi. Adică dintr-o pulemie și în-
țelețgător.
Lumina o stînseseră și Tele dor-
mea de mult.
„Să îți minte că tocmai acum mă
maturizez” se sperie Spirică. Își
frecu degetele prin păr, și-l puse
în rîndulul, și-și potrivii pătura și
așteptă.
Pentru că nu se înșimpla nimic,
începu să se gîndească. Și primul
lui gînd fusese mirarea că ce se în-
șimpla, ce nu se înșimplase, dar el
era ce plănuse să fie. Îi plăcuseră
de mic mașinile și acum era trac-
torist, se ocupa de mașini. Bucuris-
care îl napădi era însă o bucurie
vinovală — el se muștră că nu se
gîndise niciodată la ce se înșimplase
cu el și nu numai.
Amintindu-se cu recunoștință de Neagu,
ședintele sfatului, care-l sfătuiseră mult
timp pe el, pe Spirică, nu pe țaiică-său,
pentru că acesta încuviințase de la
început, să neargă la profesională,
de o profesoară care-i dăduse notă
mare la examen cu toate că el nu
știusse ce înșeamnă „discipol”...
Dar nu se socoti iertat și vru
să-l deslepte pe Tele să audă ce
zice și el.
Amintîndu-și însă de Tele, gîndu-
rile îi lăzură o altă întorsătură.
Vasăzică el se despărșise de
Noana în seara cînd ea îi ziseșe
că e hot și putușe s-o sature și
n-a vrut și Tele prelindea urmă-
toarea întimplare.
Că în seara ce urmase, el Tele,
și cu Noana fuseseră trimși în Rest
să aducă niște bidoane cu lapte
dulce. Pînă aici era adevărat, că-
rutele și mașinile erau toate piecate
și fuseseră trimși.
— Ajungem la Rest, — povestise
Tele — luam patru bidoane, eu două
ce dau și ne întorcem. Da să se
întîmberască și eu mă fac „co-
loană”. Ajunși la riu eu îi zic „să
nu mai mergem la podul Savului
că ocolim”. — s-o luăm printr-un
loc, cam în dreptul lui Mamudea,
că e apa mică și înșină. Dacă-ți
trece de glezne, cum s-a făcut că
am lovit-o cu un bidoan, am
deranjat-o, și mi s-au stîns becurile
subțioară. Dar să le aprînd, nu
nimeresc firele și Noana zice să nu
mai zăbovim, să mergem așa. O
luăm pe unde fixasem, mergem pe
vîd, mergem, apa se făcea în apă
și ne lovim de un bolovan. El pîdă
și dau de un belciug. Era bolovanu
ăla cu lumea venit cînd cu potopu
ăla, cu belciug de fier. Stai, zic,
c-am lovit-o-n pâlăre, în loc s-o
luăm pînă dreptul lui Mămudea am
luat-o pînă el lui Brebene unde apa
e măriică. Așez bidoanele pe bo-
lovan, dibulesc firele, le potrivesc și
mă luminez iar „coloană”. Pune și
Noana bidoanele pe pietroi, ce să
se mai odîndescă și numa' ce o
auz că începe să rîză, să lăpăie și
să strige „Aoleo nea Tele, aoleo
nea Tele”. Ce crezi că era, dacă
tu spui ce era eu nu știu ce-ți dau...
O gîndul peștii lui... Eu dacă eram
„coloană”, peștii trag la lumină și
o gîdilau. Pe mine n-aveuș cum,
că aveam cizme de cauciu. Rizi,
lăpăie ea, rîzi eu, plîmă m-am pomeni
cu ea în brațe și dacă nu pe răș-
mam de pietroi cădeam în apă. Și
mă strîngea, Spirică, pînă i-am zis
eu „să nu mă mai strîngă așa, că
dacă sparge becurile.
Povestea asta i-o spusesse Tele
alături în seara. Spirică bănușa de
atunci că el minte, adică nu că minte,
dar o apucă razna. Mai înții că dacă
s-ar fi întimplat așa ceva, Tele nu
i-ar fi spus, și-ar fi pus căștile la
urechi și ar fi făcut. Pe urmă era si-
gur că nu de la întimplarea de pe banca
de mesteacăn, Noana nu se mai pu-
tea săruta cu nimeni decît cu el. Și
Spirică știa că minte și întîmput cînd
crede așa. Din ce-i spusesse Tele, o
singur lucru îi pusesse pe gînduri :
c-ai ziseșe „nene”. Numai lui îi spu-
nea așa că Tele n-avea de unde și
asta.
Ieri, pe zi o întrebare, ocultat, pe
Noana și ea-i spusesse că trecuseră
pe pod. Alise, din întimplare, și de
la niște oameni, că fuseseră văzuți
pe pod.
— În seara aceasta, înainte de a
adormi, îl întrebare din nou pe Tele
cum a fost. El continuase cam fără
chef, așa :
— La urmă am început să prîndem
pești și să-i băgăm în bidoane. Am
băgat așa mulți că laptele a început
să dea p-afară. Curgeau fire de lapte
pe apă și vedeai în lungul rîului
cum peștii trăgeau la lumină asta a
firelor de lapte. În lungul rîului ve-
deai doar fire de lapte și boturi de
pești. Atingeau firul căscău gura și...
Aici Tele adormise.
Lui Spirică i se făcu mîlă de Tele.
— Ce mai poate să mintă și în-
năru-ăsta — și întinse mîna și-i mîngîie
pe celălalt pe creștet.
Cu asta termină cu Tele și se în-
toarse iar la el însuși. Îl cuprinsese
din nou bucuria că a ajuns ceea ce
a vrut să ajungă, e puternic, și iar
se învinui că n-a mulțumit, n-a răs-
plătit pe nimeni pentru asta.
Cum n-avea pe altcineva la înde-
mîna se hotărî să-l răspîlătească, să
fie înțelețgător cu Tele.
Și-l lăsa să fie strîns în brațe și
s-o strîngă în brațe pe Noana, pe
drum sau pe pod.

și cere la toate răspuns
iar eu
mă simt ca un elev
în fața biletelor rînduite pe cateara

Da, negrești, trebuie să fii atent,
trebuie să-mi reamintesc totul,
trebuie să vedez înțeles materia, cum se spune,
să văd ce știu mai bine,
să văd unde am rămas în urmă

...Și-mi amintesc de acel Mai al anului '45
cînd fasciștii au pus două sute de oameni la zid
și prințre Cei două sute era unul
Napoleon Suxadziș pe nume
cărui a s-a propus :
'Tu să ieși din rînd. Vom ucide pe altul
în locul tău!'

...Și mi-am amintit de ziua cea, din '44
cînd hilleriștii au spus :
'Dacă nu luăm armele
să luptăm alături de noi
văm vom lua pînă din casa'
...Și mi-am amintit de ziua cea, din '41
cînd englezii spuneau :
'Dacă nu aruncăm armele
și nu mergem alături de noi
în casele noastre nu va fi pînă...'
și trei sute de mii de atenieni
au murit de foame...

Și am înțeles
că pot să răspund la o serie de întrebări
despre moarte și despre viață
și despre clipa în care ai de ales
să mori trăind
sau murind, să trăiești...

Mai am dat seama
că pot să răspund la o serie de întrebări
despre pînă și foamele
și despre clipa în care
poți să mîntuici și să rămii înfometat, toată ziua
ori poți să mori săturat, refuzînd pînă...

...M-am speriat, cînd l-am năzut ridicîndu-se.
Pînă mai ieri
nu vedeai decît podeaua,
mergînd de-a bușilea
și zărelîndu-și genunchii plîpînzi —
și lumea era mare
și nu vedeai decît picioarele lumii :
picioarele tăii, ale scaunului, ale mesei
și ale patului în care mama porbea cu tavanul :
'Fie ca niciodată
să nu se fîrșie în genunchi!
Să se sprijine totdeauna
pe picioarele lui!'

...Iar acum are să înceapă să întrebe.
Oare ce-am să-i spun ?
Sînt gata să-i răspund la întrebări ?

...Și mi-am amintit de noaptea aceea
în care întîmberii înghetau troznea,
cînd tovarășii mărșălușeau
în pas indian,
străbătînd muntele răzrărit
și nu vedeau altceva
decît foaia de hirtie, albă,
prînsă cu un ac, de vestonul
prieteniului dinaintea mea,
ca să nu ne pierdem îndul
și mi-am amintit

de clipa aceia stranie, în care simțeam
că mă curge apă fierbinte în vine,
cînd am căzut
și m-am trezit apoi pe umărul unui tovarăș

Apoi adormi.

MUHTAR AUEZOV

Literatura sovietică a pierdut pe unul din reprezentanții ei prominenți. La 27 iunie a.c. la Alma-Ata, a încetat din viață cunoscutul scriitor kazah Muhtar Auezov...

În Rusia fărâșită Kazahstanul a fost o țară a înapoierii și a obscurității. Poporul trăia în silnicie și mizerie, apăsător de un jug durabil...

Muhtar Auezov s-a născut în 1897, într-o familie de nomazi, în care a fost vie admirația pentru marele Abai...

În acești ani Kazahstanul s-a transformat dintr-o țară înapoierii, locuită în cea mai mare parte de nomazi într-o puternică republică industrial-agrară...

Continuarea articolului „Pe marginea povestirii „Ploaie albă” va apare în nr. viitor.

simbului general, cărți în limba kazahă nu se tipăreau. Fina și opera lui Abai se păstra în manuscrise, fiind tipărită în întregime pentru prima dată...

Temă romanului este cit se poate de actuală pentru lupta ideologică a zilelor noastre. Marele poet iluminist Abai (1845-1904), devenit conștiința poporului său...

„Abai” este un roman realist-socialist în primul rând pentru că rezolvă în spiritul învățării marxist-leniniste probleme istorice...

„Abai” este un roman realist-socialist în primul rând pentru că rezolvă în spiritul învățării marxist-leniniste probleme istorice...

Continuarea articolului „Pe marginea povestirii „Ploaie albă” va apare în nr. viitor.

Atmosfera și caractere

greu de stabilit care sint elementele, temele favorite, sursele de informații ale unui scriitor...

Pe marginea povestirii „PLOAIE ALBĂ” de D. R. POPESCU

ghelua Cămu, individ în existența căruia rapacitatea se confundă aproape cu o vocație și care descoperă cu satisfacție oarbă puterea care i-o dă...

Cele mai impresionante momente din „Ploaie albă” sint acelea în care se reconstituie atmosfera de coșmar...

de a impune cititorului cu vigoare un climat general în care se desprinde clar ferocitatea relațiilor umane...

Acțiunea povestirii „Ploaie albă” („Steuca” nr. 3. a.c.) se plasează într-un sat ardelean în anii de secetă din 1946...

Nu vom nega că obiectivele aduse nulelei sint însemnate. Mai important rămâne însă să afirmăm că aceste obiectiv și să-l poarte într-o înținire...

Sedinta plenară a Comitetului de conducere al Uniunii Scriitorilor

Permanențele „Contemporanului”

cum 80 de ani, la începutul lui iulie 1881, când apărea primul număr al Contemporanului, puțin, chiar dintre inițiatori ar fi putut să prevadă rolul istoric al...

Seară de poezie romino-sovietică

Ununea Scriitorilor din R.P.R. și Consiliul General ARLUS au organizat, în după-amiaza zilei de 4 iulie...

ERNEST HEMINGWAY

În ziua de 2 iulie 1961, un accident tragic a curmat viața marelui scriitor american Ernest Hemingway...

Cum stai întins...

Cum stai întins, bărbatule, și priorea speriată de a nu-și mai afla locul îți dă ocol!

Hemingway, bărbatule, nobil vînător, bătrînul va rămîne veșnic pe mare și-n larg o să te poarte cu el, fără-necutare, căci malurile s-au scufundat.

AUREL RAU

STAMPE

Grigoresciană

Prin jarul cimpiei, pe plopi in triunghi... Prin carul cu boi, incarcat de griuri...

Se duce un car, in amurg, sa se caute. Boii plavani, siglind cu copita Pamintul reavan, bolnav de melci...

Ecou din timp, miraj dinspre Cerna... Si vastul tacerii nemaiincapand Sub alita neac impietrit, de vanadiu...

Altfel

Belsug, in cimpuri, tractoare... in loc de pluguri. Prin somnul gliilor negre s-a potolit...

Belsug, in cimpuri... Si prin brazdele-adinci Grul cu zoon de migrati, secaru...

Trec, fara vami... Sint primaveri, sint toamne, Sint mai multi pictori pe dealuri, batuti de vint...

Camioane prin pasul Bran

Serpuieste drumul si trece prin pasul Bran.

S-ar zice ca fara Birsei, despresurata, Pe brazii ei si pe ouiet de rofi Trece Carpatii in Tara Romineasca.

Din turnul nalt unde ultimul paznic S-a facut de fier si uitat, lasat spre spate, Privesc cum se leagana vulturi in aer.

Lumina largă și cer nevățuit. Un om învãtã care-i caută pe daci Ascultã cioburi de argilã-ntr-o vale.

Iar drumul serpuieste prin pasul Bran. Si pinã sub mine, cu stelele lor roșii, In ouiet cald, se divd uzele.

CONSTANTIN NISIPEANU

De vorbã cu un prieten

MOTTO: Alt'datã, am grãit in stihuri încãlțate Croite mäsurasã și-mpodobite.

TUDOR ARGHEZI (Jatã, suflete...)

Tie, dragã prietene, versul alb încã nu și-a trecut prin sînge ca un fulger care aprinde pãdurile ca sã facã luminã in noapte.

Pe culmile Fãgãrașului

Foto GH. ȘERBAN

Te-ai așezat liniștit lângă un vas in care picurã din robinetul cuvintelor apa limpede și proaspãtã a imaginii...

Și de atunci ai început sã cauți rima in poezie după cum dimineața gospodina mai înainte de a țãia o gãinã, o caulã mai întâi de ouã.

Te rog, prietene, tu sã nu faci aceastã confuzie! Invașã mai degrabã sã spargi rimele in dinți, ca sã bei poezia ca pe un pahar cu apã!

PETRE STOICA

Moment cu frunze de lauri

Parcã nu mai am umbrã sã-mi aminteascã existența terestrã. Rachețele supte îmi poartã emblemele simple de purpurã, îmi poartã și conturile chipului, sã se amestece cu armoniile stelelor...

ca-n dorita perfecțiune helenicã!

Intre pauzele scurte ale plecãrilor sus, printre arinsele desfășurãri timpul îmi cîntã numele de om cu trupul pentru vecie desprins din pãstiele cimpuri cu morene ale deacurilor moarte.

Soldatul învins

Unde îți este mormintul soldat necunoscut, soldat învins in mii de războaie nedrepte?

La cãpãlii cu lemne putrezite și pietre ai dormit adinc scufundat in pat de noroi și zãpadã,

Înfășurat in steag multicolor cu funii te-ai coborît in abisul oceanului sã pleci cu peștii pe drum strãruit de corali,

În după-amiezi liniștite de varã ai sãrit de pe terasele cerului afîrnat de parașuta prefãcutã-n cupolã de flãcãri.

Ești soldatul învins. Fiul mamei lor istovite de plins in porțile caselor negre de fum.

Ai luptat cu arcul întins ca brațul ciclopului, ai zburat peste cimpuri cu scutul și sulita, te-ai tîrît prin mlaștini cu pușca la șold, ai vechet in tranșee cu masca de gaze ca un craniu moale cu orbite de sticlã afumată.

Au trecut peste tine escadroane turbate, tancuri cu siluete de ankylosauri și tunuri cu ris de fantomã.

Ai fost întotdeauna înfrînt. Zi de zi și noapte de noapte inima și-a imprimat in ghiatã și lașã fierbinte.

Și chiar reîntors sub arc de triumf, deseori fãrã sã știi tu ai fost cel înfrînt, cel rechemat a doua zi cu trupul descãrnat sã se culce din i peste alte ruine.

Ești soldatul învins, soldatul de pe basoreliefurile imperiilor din gravurile cu torturi ale Eului-mediu. din popularele picturi ce aratã retragerea lui Napoleon din Rusia, din revistele moderne cu reclame pentru cafea și limuzine portocalii, soldatul de plumb cu tobã și sabie din lada jucãriilor stricãte...

Ești înfãșșat cu inima dîrșã dar inima ta

zi de zi și noapte de noapte a fost strãpunsã și arsã pe rugul inutililor jertfe.

Unde îți este mormintul, soldat al războaielor nedrepte, soldat al miilor de uniforme? Oamenii ai vechiului meu! Plantați arbuști in urma drumului sãu presãrat cu inimi ucise. Semãnați lanuri cum nu au mai fost — lanuri de grâu și orez. Și cimpuri de maci. Construți baraje, desțeleniți, proutindenți trimiteți pãșari și sateliți, și moșu înãlțãți case cu multe ferestre — drumul sãu nesfîrșit sã fie astãzi cuprins de biruitoare viațã!

Celei care iese din apã

Acum ieși din apã arãtîndu-mi culoarea soarelui, a mierii, a untdelemnului, a pãmîntului, toamna — acum îmi arãți culoarea vechiciei ce se nãste in mine. Sprijinitã ușor de ceva nevãzut azvîrl capul pe spate, ca pasãrea dimineții inainte de-a-și începe strigãtul dulce: arcuit și strãlucitor ca un capriciu de फिल्ड gîtul tãu pare bucuria naturii. Și apa se odihnește prouindu-te in oglizile-i pure sã te soarbã pinã la trecerea amurgului. Dar captivã imaginea ta se zbate in mine. Dacă ar exista o scarã a vãzduhului sufletul meu ar luneca neîncetat peste norul ce încã poartã conturul verzui al cercului închis peste tine cînd ai coborît spre adîncimile apei. O, pe umerii tãi de foc rotund, pe gura și coapsele netede, fiecare picãturã ascunde un soare mic — un soare rostogolit peste anotimpuri cu seasonice oprite in coacere. Din armonie descreești in armonie și rãsuflarea mea încremenește mãrgean pe buzele îndurate de frumusețea clipitei.

AURORA CORNU

Sonet

Consfãțuirii comune a poezilor sovietici și romini:

Rãmîne amintirea naltei fapte A frumuseții, a bunului consiliu Fãrã sunet, ne-ndurãtor sigiliu Pe care oîful penei tale-l bate?

Braț strîngãtor de spade-n zorii zilei, Tu ca eclipsa adami, și-arunci departe O, zorii, zorii-abia fîșniți din noapte Poete, zãngãnind pe dala filei.

Sãpați canale pentru riuri varii. Ce susurã și se rãșfirã-n brazdã Filfitoare pãșari fãrã cuib,

Sã prindeți, — și sã-nchideți in acvarii De strofe, pilpînzii, peștii pui — Un ritm captînd resursele albastre.

Capitalismul și arta (II)

Literatura este deci una din ramurile artistice cele mai „supãrãtoare” pentru burghezia contemporanã, deoarece înfirmã direct și evident falsificãrile — cu privire la artã „purã”, neangajãtã, in afãru societãții, deasupra claselor și a politici. In analizele și exemplele lor, esteticienii formalisti ocolesc pe cit posibil literatura. Dacă acest lucru devine irealizabil, spiriul selectiv de clasã se manifestã in cadrul ramurii literare, in raport cu diferitele genuri și specii. Dacă de pildã ne referim la atitudinea față de genul epic și cel liric, observãm evidente preferențe pentru acesta din urmă. Tendința se manifestã din nou alt in teorie cit și in practica artisticã, ducînd la „dezepiczãrea”, respectiv „lirizarea” proprie unui mare numãr de lucrãri literare burgheze.

Demonstrația teoreticã a formalistilor pornește de la ruperea artei de științã, filozofie, politicã, de la antagonismul dintre artistice și științifice, care este freptat transformatã in antagonismul dintre emoții și idei, logice și logice, intuiție și conștiință, subiectiv și obiectiv. Apoi cele două laturi ale presupusei contradicții sînt identificate fie cu „poezia” și „prozã”, fie cu „liricul” și „epicul”. In acest fel artã se reduce la „poezie” și, mai îngust, la „lirism”, adicã — in interpretarea idealistului — la autoexprimarea eului, pe citã vreme epicul, identificat cu zugrãvirea realitãții obiective, este izgonit din imparțãlia artei.

renjã, dar una alimentatã de fãptã și trãsãturã reale, adicã înrãdãcinatã in conștiința oamenilor. Cãtãtorul de rînd este adesea tentat sã identifice un roman cu viațã zugrãvitã, iar o poezie liricã — cu personalitatea autorului, neglijînd in primul caz elementul subiectiv, iar in al doilea — pe cel obiectiv, ambele prezente, dar intr-un mod mai vãlat, indirect. Aceastã deosebire de accent, aceastã aparențã a fost inregistratã de seismograful simțului de clasã burghez, determinînd un șir de acțiuni concrete in consecințã. „Iluzia subiectivitãții” este cauza orientãrii ideologilor și artiștilor burghezi spre muzicã sau genul liric, „iluzia obiectivitãții” — cauza repulșiei lor deosebire față de literaturã sau genul epic. Speculînd aceste iluzii, generate de particularitãți reale, ei se strãduiesc sã îndepãr-

zã — capcanele burgheze erau deosebit de peride și rafinate. Caudwell a cãzut pradã inora din aceste capcane, fiind tentat sã delimiteze emoiile de rațiune, poezia liricã de prozã, exprimãrea unor „realitãți” instructive, iraționale, subconștente — de reflectarea realitãții obiective. Fox, in schimb, a fãurit o lucrare marxistã de mare valoare, care își pãstreazã și astãzi valabilitatea. In afãra propriilor calitãți el a fost „ajutat” de obiectul cercetãri — romanul —, obiect cu o esențã cognitivã și socialã explicitã și puternicã conturatã, fapt ce a determinat față de el o deosebire ostilitate din partea ideologilor burgheze. Exemplul nu pledeazã pentru analiza unilaterãlã a formelor artistice cu o funcție gnoseo-ogic-ideologicã mai evidentã. Dimpotrivã: domeniile care opin o mai mare „rezistențã” istorice, ajunge la concluzia cã atãturi de cele trei genuri, recunoscutã ca atare, romanul devine un „al patrulea gen al literaturii”, o sintezã specificã a genurilor epic, liric și dramatic. Concepția sã a fost supusã unei judicioase critici in articolul lui M. Penkin Despre multilateralitatea romanului sovietic, apãrut in revista Komunist (1960.17).

Intr-adevãr, genul epic, liric și dramatic nu s-au manifestat niciodatã in forme „pure”, absolut izolate una de cealaltã, și cu atît mai pușin in secolul nostru, cînd realitatea zugrãvitã, deosebit de complexã, a impus abandonarea limitelor relativ fixe și o mai accentuatã intrãpãtrundere intrã modalitãți, forme, genuri. Din acest punct de vedere nu s-ar putea stabili a priori intrã care gen o specie literarã modernã și vreun gen anume. Și totuși aceste legãturi organice existã și permit clasificãrii mai mult sau mai pușin riguroase. Belinski a denumit Boris Godunov — „dramã epicã”, iar piesele lui Schiller — „lirice”. Teatrul cehovian este prin excelențã liric, Bók și-a intitulat culegerea pieselor sale — „dramã liricã”. Brecht a fost la rîndul sãu un fervent adept al „dramelor epice”. Pãtrunderea momentului epic (Vișnevski) sau liric (Afinghenov) in dramaturgie, nu ne face totuși sã ne indoim de esențã ei... dramaticã. La fel, in speciile liricã modernã sesizãm puternice intrãri ale elementului epic și dramatic, fãrã ca eie sã-i anihileze natura intimã. La fel și in speciile epice: schilele lui Caragiale sînt suprasaturate de dramatism, povestirile lui Sadoveanu incitã și prin lirismul lor inegalabil. Intr-unul din articolele sale acad. G. Cãlinescu explica subtil „fondul liric” al roma-

nului Enigma Otiliei și conchide cã lirismul autentic este o trãsãturã de bazã a romanului in general, o trãsãturã ce ține de inãși „esența realismului”. Îmbinarea organicã dintre genuri caracterizeazã întreaga literaturã modernã. Vorbînd de roman, Belinski a subliniat prezența și necesitatea acestei imbinãri — fãrã a crede in dispariția naturii epice a romanului. Romanul rãmîne și in secolul nostru o specie epicã, chiar atunci cînd componenta sa liricã este accentuatã. „Poate ca spiriul epic, care de altfel e in stare sã cuprindã și elementul liric și dramatic in aceeași mäsura in care drama cuprindã epicul și liricul, — poate, zic, ca spiriul marafamii, acest principiu vestice homerice, acest spiriul al creației trecute — proorocind viitorul —, in fine, inãși ca lumea și atotcuprinzãtor ca ea, sã intruchipeze cel mai deplin forma de manifestare a poeziei, ca povestitorul, acest magician al impregnãrii, sã fie reprezentantul ei cel mai impunernic”. Destãinuirea ei aparține lui Thomas Mann și se gãsesc in cuvintãrea sa din 1939, Artã romanului, inutã in fața studenților de la Universitatea din Princeton. Mann ridicã un elogiu pasionat „genului epic”, principiului „vestice-homerice”, care in epoca modernã s-a intruchipat in forma romanului. Spiriul artei epice este cel mai apropiat inimii sale, acest spiriul puternic și majestuos, expansiv, plin de vitalitate, nemãrginit ca marea, in același timp mãrș și exact, meslodos și inleptat, liniștit, vioi, ponderat, obiectiv” — acest spiriul care se aplecã asupra nenunãrãtorilor epicoade și detaliu („miniaturism giganțic”), pentru a reda lumea intrãtrãgã. Romanul, spune Mann, este cea mai reprezentativã formã a artei moderne — pentru cã este o specie in cel mai înalt grad democratic, lucidã, monumentalã. „Romanul cu produs democratic al conștiinței creatoare nu trebuie sã rãmîna cu nimic mai prejos in monumentalitãți” față de epoea anticã. Marele roman social al unui Dickens, Thackeray, Tolstoi, Dostolevski, Balzac, Zola este tocmai artã monumentalã a secolului al 19-lea. Și — conchide scriitorul — dacã inainte contribuția Germaniei la artã monumentalã nu e fost de naturã literarã, cã muzicalã (vezi asemãnãrea dintre Inelul Nibelungi-

MARGARITA ALIGHER

Despre frumusețe

Pe tot pământul, la orice popor,
norbise frumusețea generoasă
și simplă — pe-nelesul tuturor:
această frumusețe, de acasă.

Cuvinte ce-mpreună s-au încins,
ori pinze unde viața, aurora,
păstrează încă-naltul foc nestins —
sint semnul frumuseții tuturor.

De oameni făurită, pentru veci,
ea omului porbește-n graiul simplu,
și gindurile omului o implu,
și către el își caută poteci,
cu grijă și cu dragoste să-nvețe,
și sus, pe piscuri, caldă-nflăcărare...
Cu cit e mai umană, e mai mare
neistovita premii frumusețe.

Și pentru oameni vremea o străbate,
răsfringere a vieții lor mărețe
și pământeste, de fiecare zi.
Adâncă, fără margini frumusețe,
înaltă, fără margine va fi.

Mai sus decît madona cea sixină,
stă-nalta frumusețe, în lumină!

In românește de VERONICA PORUMBACU

Izvorul de lumină

Tot ce-i înfăptuit de om, vorbește
Și ne învață despre el, cu-ardoare —
Și nu numai ce secolul rodește,
Sau anul, — ziua oarecare —
Arzînd cu flacăra promețeană
La noi, ajung, din epoci de departe
Creația și fapta lui umană
Ca raza prelungită-a stelei moarte.
Trăita viață-a omului, sub pași
Nu-i praf și beznă, — ci e descărcare
Electrică — O voi,

indepărtați urmași,
Veți ști voi oare, — înapoi privind,
Cînd veți clipi orbiți ca la incendiu, —
Că strălucește-astfel, îndăpăiată
'Această epocă,

— de noi creată!
Că e, pulsînd, izvorul de lumină
al inimilor noastre — vastul sediu
Din care decolînd în zbor de-argint
Prima rachetă cosmicul închină.

In românește de AURORA CORNU

VIKTOR BOKOV

Mesteacănul

Mesteacănul a-mbătrînit și el
Lîngă pirău, pe ripă, în răsîmp.
Dar, primăvara și acum la fel
Îi place cînd vin ciorile pe cîmp.

Se-aude de departe pînă-n sat
Cum croncănesc pe crengile întinse:
„Ah, iată-l! Tot nu l-au tăiat!
Și cuiburile noastre-s neatînse”.

Mesteacănul a fost cîndva rănit
În șoldul sting, de-o schiță-n faptul serii,
Dar azi cînd soarele a răsărit
Prin trunchi își simte seva primăverii.

Cald, soarele începe să-l aline
Ca neaua-i albă coaja lui de pom
Mereu tot năzuiește spre mai bine
La fel ca fiecare om.

In românește de DEMOSTENE BOTEZ

Cetățeni!

Cetățeni! Fiți cetățeni de seamă
În toate, pretutîndeni și oricînd,
Căci astăzi noi, asemenea unui soare,
Pe umeri timpul îl purtăm, urcînd.

Cetățeni! Noi sîntem azi șuvoaie
Și riuri largi în unda de cristal.
Urmașii vor veni să se reverse
În marea ce ne-adună val cu val.

Ei despre noi vor cuvînta-n rapoarte:
„Izbindu-se de stînci în drumul lor,
Durară premi și căi fără de moarte,
Urcînd spre noi cu timpu-n viitor.

Viteji și drepti ne-au fost înaintașii.
Luptînd pentru-adevăr și visuri mari,
Niciînd n-au șovăit, ci se-avîntară
Spre cea mai naltă culme, temerar...”

Cetățeni! Voi auziți un cîntec?
Venit din slăvi, necunosînd hotar,

E cîntecul rachetei comuniste,
Vibrînd în spațiul interplanetar.

In românește de BEN. CORLACIU

MAXIM TANK

Busola inimii

Dascăli vechi — cîți i-am avut și eu —
Mă-nvățau, de mull, că nu-i prea greu
Cu busola și cu harta cum
Pe-un meleag străin să-ți afli drum,
Chiar de-o fi cumba să rătăcești
Drumul bun tot poți să-l regăsești
După astrul zilei lucitor,
După stele, după apa de izvor
După-un pom c-un oerde mușchi pe el,
După stînci — și altele la fel.

De cărarea bună cum să dai
Cînd nici riu, nici pietre-n față n-ai?
Cînd pier stele-n nori și cînd, în ceață,
Soarele e-ascuns de dimineață?

Dorm de mull învățătorii mei...
Am uitat ce mă-nvățăra ei
Prin străini, vezi, alte semne-mi spun
Care este drumul drept și bun:
Înima și versu-nă-n muguri,
Singurii mei călăuzi, dar siguri.

In românește de VICTOR TULBURE

Eu mă opresc aici

Eu mă opresc aici unde se vînd
Plante de leac, din depărtări aduse
Din lumi înmăsmate și dîmbrăvi
Din vatra frumuseților nespuse,
Au fost culesse din adînci coclauri
În iunie, pe rouă, sau atunci
Cînd se trezesc cocoșii dimineața,
Sau în răcoarea nopților adînci.

Le ia o mamă ce-și pierdu-n război
Fiul iubit, durerea inimii să-aline.
Le ia flăcăul, fata. De ce oare?
Să farmece pe cel dorit? Cununii să-și pună
În mătăsosul păr cu plete-amețitoare?

În secolul atomului, parfumul lor
Iubindu-l cred acestor ierbi căci ele
Sînt forța vie-a-ntregului popor.

In românește de CEZAR BALTAG

Despre patrie

De toate-ai îndurat și ai trecut
Prin toate-n ani de grea încăierare
Și n-uscături și sînge scurs în lut
La pîine cozi și prunci cu fețe-amare.
„Slăvită”, însă o numeam, dînd duh
Lubirii, depunîndu-i jurămîntul
Și îi cîntam albastrul ei văzduh
Meclecenii și apa și pămîntul.

Dar finem oare minte, — și oricînd,
Că patria a fost și o să fie

DIN

Și e — nu numai munți și cerul blînd
Ci oamenii, — umana seminție!

Ades acei ce-apropiați ne sînt
Ori sînt străini de-al nostru sînge poate,
La vr-un necaz, așteaptă un cuvînt
Frățește spus, cu inima de frate.

Cu fiecare în același batalion
Puteai porni alături, la-ncelestare
Și sufletul să-l simți la unison
Cu sufletu-i, fumînd dintr-o țigare.

Iar dacă astăzi un compatriot
Sau un necunoscut — la tine cată
Și-ți cere ajutor, tu dă-i-l tot,
Prietenia-ntr-o arată.

Nădejdei lui, îi află adăpost,
Nu-n vîntul nepăsării să te legeni!
Altmînteri n-are stihul nici un rost
De patrie vorbind și de mesteceni.

In românește de VICTOR TULBURE

LIRICA

VLADIMIR SOLOUHI

Fire strînse-ntr-un fuior

Treceți pe lîngă elefant?
Oprîți-vă.
Priviți de-aproape minunea-n drum aveea
răsărită.

El știe ce nu știe nimeni pe pămînt,
De pildă... el ia puștină iarbă necosită,
Zemoasă (după ploaie) ori prăfuită (hrană să
fie),

Și apă rece din izvoru-apropiat
(De altfel, apa poate fi de baltă, și sălcie),
Și totul, după ce se-adapă
Amestecă și-adoarme la răcoare,
Cu burta plină de iarbă și de apă,
În umbra codrilor străpunși de-un soare
tropical.

Și pare doar că doarme, — pasămite,
Din iarbă verde, aflată,
Inchipuți-vă, din iarbă mestecată,

Dar totu-ascuns, acolo pare-a fi
Tot ce-i în florile-nflorite, vii:
Și rădăcină și tulpină și petale,
(Ascunse-s și mirezme și culori)
Și chiar știința împlinirii sale, —
Pe-un mal de rîu, pe-un deal, lîngă izvor!

Treceți pe lîngă oameni ca și voi
Cu care vă-nghionțiți pe trotuar?
Oprîți-vă din mers!
Priviți minunea
Minunilor ce sînt și vor mai fi în univers.
Omul,
El știe ce nu știe nimeni pe pămînt.
De pildă... el ia din carne cit e de-o friptură,
Și ceapă cită-i într-o legătură,
Sau o legumă, — oricare alta,

SOVIETICĂ

Și fără caznă, da' de unde?
(Și fără eprubete și retorte, nici lămpi de
spirt, nici aparate)

Și fără mintea capului profesoral, —
El face fildeș!
El cre-ee-ză fildeș!
Greu, galben, cu sclipire mată, —
Din iarbă-n nici-un fel cu osu-asemănată!

Treceți pe lîngă floare?
Aplecați-vă,
Priviți minunea,
Pe care n-ați văzut-o-n bălătură.
Ea știe ce nu știe nimeni pe pămînt,
De pildă... la din țărînă o firimitură,
Apoi din ploaie, tot o picătură,
Din aer, tot așa, un strop albastru
Din soare-o rază revărsată
Și le amestecă, — dar unde?
(Căci n-are lămpi, retorte și aparate cu
măsură)

Și iată, că din negrul fir de arătură,
Ea înflorește-albastră, roșie sau aurie!
Mai mult! Ea face și sămînță
Din aerul, pămîntul și apa din natură, —
Sămînța, de luat n-o poți lua,
S-o spargi, s-o cauți — nu găsești nimic în ea,

In românește de
TAȘCU GHEORGHIU

ALEXANDR IAȘIN

Pîine caldă

Ne adunăm în jurul mesei,
O față-i punem albă nea;
Se-nfige-n pîinea parfumată
Cuțitul pînă în prăsea.

E-n salopeta lui de muncă
Tătuca, taie cu putere.
Troznește coaja bine coaptă
Și, albă, aburește-a miere.

Pe bătrînică să n-o uite
De coajă miezul îl desparte
Iar colțurile aurite
La cei micuți, rîzînd, le-mparte

Bucata sa, din sarea-n grunzuri
Primește-n dar un strat bogat.
Acelor ce la fel făcut-au
Le-a spus: veți crește-nalți de stat.

Mai are încă un cuvînt:
De griji cu pîinea de uităm,
Nici voi să nu uitați ce multă
Strădanie cu ea ne dăm.

Fără de pîine nu e viață;
S-o prețuim precum se cere —
Doar pentru țară pîinea asta
Ne dă putere.

In românește de
GEORGE DEMETRU PAN

ANDREI VOZNESENSKI

Anotimp

Bat aripi de rață sălbatecă.
Cărările-s rupte de străluciri
Sînt ultimele pinze de pîianjen fugînd
ca roata bicicletei cu spițe subțiri.

Urmează-le pilda și bate
la ultima casă, cerîndu-ți iertare
O văduvă zveltă-i acolo
Cu gene tulburătoare.

Cerceii ei sună lumina din geamuri.
Ochii-i sclipesc asemenea peștilor.
Gura-i un arc de suris și aleanuri.
Și — parcă trezindu-se,
pricepe totul, deodată:
tomnatica strigare a stepelor în roată,
zborul semințelor, căderea fructelor toată.

Înfiorată de frig, se gîndește că viața
rătăcește-n pădurea de galeși stejari,
în case, pe crengile-n vînt fluierate,
și, tuturor le e dat să dea rod, să nuntească
și, numai ei îi e dat să se tînguie
să pălească
tristețea s-o bîntuie.

Buzele ei strigă-n tăceri:
De ce mi s-au dat mini și umeri și sîni
Pentru ce bat cu umbra pămîntul țîrziu
de ani și de luni și de săptămîni?
Eu, o cuprind după umeri
și nu știu.

Prin fereastră se văd sticlind, deodată
în cîmpiile de aluminiu
pînă departe la calea ferată
urmele pașilor mei venind,
negre, lucind, strălucind.

In românește de NICHITA STĂNESCU

Director: Acad. ZAHARIA STANCU. Colegiul redacțional:
Acad. MIHAI BENIUC, MARCEL BRESLAȘU, EUSEBIU CAMILAR,
membru corespondent al Academiei R.P.R., PAUL GEORGESCU
(redactor șef), EUGEN JEBELEANU, membru corespondent al
Academiei R.P.R., ION MIHAILEANU, V. MINDRA (redactor șef
adjunct), MIHAIL PETROVEANU (redactor șef adjunct), CICERONE
THEODORESCU, ION VITNER.